

Интервју со Јелена Јованова:

Кога вистински посакуваш нешто, тоа и го добиваш

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXI 2013.
НОЕМВРИ – ДЕКЕМВРИ
STUDENI – PROSINAC
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ

86

ISSN 1333-7769

Претседателот Вељаноски на средба со Македонците во Загреб

Македонски книги претставени во Загреб

Заискри поетската магија на Белите мугри

caffetin **COLDmax**[®]

Za ublažavanje uobičajenih simptoma prehlade i gripe

- ✓ **SNIŽAVA POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU**
- ✓ **UBLAŽAVA BOL**
- ✓ **SMANJUJE ZAČEPLJENOST NOSA**

Caffetin COLDmax
1000 mg + 12,2 mg prašak za oralnu otopinu
(paracetamol/fenilefrin)

Doziranje i način primjene:

- Sadržaj jedne vrećice potrebno je otopiti u šalici tople vode uz miješanje i popiti.
- Ne smiju se primijeniti više od 4 vrećice kroz 24 sata.
- Za odrasle i djecu stariju od 12 godina.

Pakovanje sadrži 10 vrećica. Lijek se izdaje bez liječničkog recepta.

ALKALOID
Health above all

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu o lijeku.

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Васил Тоциновски – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Тодор Брдарски – Пула

Фотографија на насловницата: Digitalni Foto Studio IPIK

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr
zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Орце Ламбевски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Пат

Екој пат, колку и тој долг да бил, го започнуваме со првиот чекор. Не ретко се преиспитуваме дали навистина сме го одбрале вистинскиот пат по кој чекориме. А патишта на избор имаме многу – тесен, широк, пократок, подолг, прав, крив... животен, професионален, семеен...

Во нашите молитви се повикуваме на патот на спасението. Во нашиот живот пак, го одбираме патот на успехот или неуспехот. Но, во овие транзициски времиња не секогаш од нас зависи кој пат ќе го фатиме. Тешкиот живот и патиштата досега се опеани и во народните песни, но и дилемите кој пат да се фати. „Најдолгиот пат“ е и насловот на македонскиот игран филм по сценарио на Петре М. Андреевски, во режија на Бранко Гапо, премиерно прикажан во 1976 година. „Во октомври 1908 година, осудените пристигнуваат на местото каде што ќе ја издржуваат казната. Кога веќе сè е готово, и чаушот е задоволен поради извршената работа, Синан му приоѓа и го убива. Тој е братот на убиениот пријател на чаушот. Осудените ги пречекува грчкиот поп кој им ја соопштува амнестијата. Сите се ослободени и можат да се вратат дома. Осудените тргнуваат повторно на пат. Овој пат тие се сами. Нив нема кој да ги води. Од далечината им се приближува даскалот. Ги очекува пат исполнет со низа опасности. Сите преживевани селани пристигнуваат во своите села“, ова е извадок од сценариото на филмот кој го одбележува неговиот крај.

А патот што ние Македонците во Хрватска го одиме, веќе е трасиран и треба само да го продолжиме, до крајната дестинација. Се надевам, во новата година со уште поголем успех отколку претходните. Патот на заедничко живеење веќе го докажуваме, заедно со Хрватите во нашата втора татковина, но и со останатите национални малцинства во Хрватска. Патот кон себе си ни овозможува да не се асимилираме и да се потврдуваме она што сме, а со тоа и да чувствуваме задоволство. Познат ни е и патот по кој оди нашата Македонија, тешкиот пат полн со премрежја, но секако дека ако цврсто се стои на земја и се чекори чекор по чекор, секогаш се доаѓа до целта.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Хрватска и натаму останува силен поддржувач на Македонија

Претседателот на македонското собрание Трајко Вељаноски побара од Хрватска и понатаму да ја подржува Македонија на патот кон евроатлантските интеграции. Тој тоа го повтори на 24 јануари 2014 година за време на посетата на Хрватскиот сабор, како и на разговорите со

претседателот Иво Јосиповиќ и министерката за надворешни работи Весна Пусиќ. Вељаноски изрази надеж дека Загреб може да помогне во деблокирањето на патот кон ЕУ и НАТО. Од говорницата на Хрватскиот сабор тој истакна дека Македонија посветено работи на изнаоѓање реше-

ние во разговорите со Грција за надминување на оваа состојба. Претседателот на Хрватскиот сабор Јосип Леко на средбата со Вељаноски истакна дека влезот на Македонија во евроатланското семејство е од заеднички интерес за двете земји.

М. П.

Претседателот Вељаноски на средба со Македонците во Загреб

За време на дводневната официјална посета на Република Хрватска, делегацијата на Собранието на Република Македонија предводена од претседателот Трајко Вељаноски, на 24 јануари 2014 година оствари средба со претставници на здруженијата на македонското национално малцинство во Загреб.

Претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски, ги информираше пратениците за организираноста и активностите на Ма-

кедонците во Хрватска. Тој ја истакна успешната соработка со Република Хрватска во остварувањето на правата на македонското малцинство, особено во можноста на учењето македонски јазик како изборна настава

во седум градови, што е позитивен чекор напред во презентирањето на македонската култура и традиција. Воедно, тој ја нагласи и потребата за поинтензивна соработка со Република Македонија. Претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски, ги претстави резултатите на работата на Советот и Координацијата низ квалитетната соработка со локалната самоуправа на Град Загреб, додека пак свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј

Кирко Велински, посочи дека со купувањето градежно земјиште и добивањето на потребните дозволи, реализирани се сите услови за почеток на изградба на првата македонска православна црква на овие простори, што се очекува да биде до крајот на оваа година. Претседателот Трајко Вељаноски изрази задоволство од средбата и ги повика Македонците во Хрватска да го искористат своето право да гласаат на претстојните избори во Македонија.

Срдечната атмосфера на средбата дополнително ја збогати пејачката група „Момисерни“ при МКД „Охридски бисер“ од Загреб, која за претседателот Вељаноски и останатите членови на делегацијата изведе неколку македонски народни песни.

Е. П.

Среќен сум што слушам пофални зборови за моите Македонци

Претседателот на Собранието, Трајко Вељаноски, на 25 јануари престојуваше во Риека. На средбата во МКД *Илinden* тој истакна дека соработката меѓу двете држави Македонија и Хрватска на сите нивоа е на највисоко ниво. Посебно е среќен што насекаде слуша само пофални зборови за своите Македонци како извонредно добро организирани и лојални граѓани на нивната втора татковина. Посака така засекогаш да дејствуваат зашто само така и најдобро можат да ги остваруваат своите права. Потоа накратко се осврна и на позитивниот економски

развиток на Република Македонија.

Потпретседателката на друштвото Славица Чомов, потоа на претседателот Вељаноски му врачи подароци – два тома на монографијата за МКД *Илinden* подготвени од Владо Настески, научниот труд *Македонскиот 19. век* од Горан Калоѓера и првиот примерок на македонски грб од 17. век, рачна изработка на самостојните уметници Стојче Тоциновски и Горан Атана-

сов. Претседателот Вељаноски имаше разговори во Собранието на град Риека со нејзиниот градоначалник м-р Војко Оберснел, а потоа заминаа во посета на кварнерскиот бисер Опатија.

В. Т.

Македонски книги за прв пат претставени на „Интерлибер“

Јавноста покажа значаен интерес за книгите што беа изложени на нашиот штанд, особено за оние со тематика за македонската историја, култура, гастрономија и за хрватско-македонските врски

Меѓународниот саем на книги и учила *Интерлибер* е еден од најзначајните културни настани во Хрватска што традиционално се одржува на Загрепскиот велесаем под покровителство на Министерството за култура на РХ.

На овогодешниот 36. *Интерлибер* кој траеше од 12-17 ноември, меѓу 240 изложувачи своето издаваштво за прв пат го претстави и Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, заедно со Заедницата

на Македонците во РХ и Хрватско-македонското друштво. Заедницата освен понудените 31 книга, ги промовираше и изданијата на списанието *Македонски глас*, додека Советот и Хрватско-македонското друштво изложија по пет свои печатени наслови.

Меѓу првите посетители на саемот беа градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ и министерката за култура на РХ, Ан-

дреа Златар Виолиќ, а *Интерлибер* го посети и хрватскиот претседател Иво Јосиповиќ.

- А, еве ги и моите Македонци! – расположено поздрави претседателот Јосиповиќ при разгледувањето на нашиот штанд, а хостесите Ивана Лазаревска и Љиљана Аданиќ му подарија два примерока на *Македонски глас* за спомен.

Посетата на саемот беше голема со над 100.000 посетите-

ли по проценка на организаторот. Јавноста покажа значаен интерес и за книгите што беа изложени на нашиот штанд, особено за оние со тематика за македонската историја, култура, гастрономија и за хрватско-македонските врски. Македонскиот штанд го посети и амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, како и бројни Македонци од Хрватска и пошироко, а се остварија контакти и со скопската издавачка куќа *Матица македонска*.

Предлогот за наше учество на овој престижен саем го даде членот на Советот, Благоја Мирчевски, кој воедно беше и координатор на проектот. Идејата се покажа одлична и треба и во иднина да ни биде поттик за реализација на вакви и слични проекти.

Е. Петровска

Вчера, денес, утре – словенски студии

Во организација на Клубот на студенти на јужната славистика А-302 и Македонско-хрватското здружение за промовирање на културните вредности и врски „Спектрум“ од Загреб, од 9-11 октомври 2013 година на Филозофскиот факултет во Загреб се одржа Меѓународната студентска конференција *Вчера, денес, утре – словенски студии*. Оваа конференција имаше за цел да ги собере младите студенти

од земјите од регионот што се бават со изучување на словенските јазици и книжевности. Во три дена се претставија 46 излагачи од 9 земји, кои освен од областа на книжевноста, ги претставија своите трудови и истражувања и од областа на културата и уметноста. Од Македонија учествуваше Драгана Евтимова, која завршила постдипломски студии на скопскиот Филолошки факултет „Блаже Конески“, на катедрата за

Македонска книжевност и јужнословенски книжевности, со темата *Кружно патување на*

сенката или бајка од левиот џеб до анимиран филм.

Е. П.

Кој подобро ги познава Македонците или Хрватите, отколку луѓето со кои живееле?!

Хрватска, внатре во ЕУ би морала да поентира токму на тоа огромно искуство на заедничкиот живот, смета градоначалникот на Шибеник д-р Жељко Буриќ

„Хрватскиот народ „со големи симпатии гледа на македонскиот народ, а се потврдува и дека никакво писмо или вероисповед не се причини за конфликт. Кога конфликтите помеѓу заеднички народи се јавуваат, тогаш тие лежат на некакви други основи“, смета д-р Жељко Буриќ, градоначалник на Шибеник, кој во досегашниот свој мандат, а и пред тоа, ја потврди одличната соработка со Македонците од овој хрватски град, иако во него тие не се уште организирани во македонско културно друштво.

Тој вели дека уште кога ја водел Општатата болница во Шибеник, каде беше директор, остварил соработка со

истакнати македонски интелектуалци од Шибеник, а тоа резултирало и со доаѓање на двајца гинеколози, високо квалитетни кадри, доктори на науки на работа во шибенската болница и тоа во еден многу важен оддел, тоа е одделот за гинекологија и акушерство.

- Ние имаме заедничка историја, сите бевме доста долго во една заедничка држава. Тоа го спомнувам поради тоа да нагласам

дека соработката помеѓу Македонија и Хрватска е пример како различната вероисповед и различните културни традиции, но и различните позиции во заедничката држава, не се причина за конфликти, вели д-р Буриќ и додава дека тоа е пример каква мора да биде соработката помеѓу два народа, иако сега современата историја е основана на некои други позиции.

„Значи Хрватска е земја на ЕУ, но мислам дека тоа не е хендикеп за соработка на двете држави, туку напротив, Хрватска мора да ја искористи таа своја релативна свежа историја на заедничкиот живот со народите од земјите кои имаат амбиција да влезат во ЕУ. Мислам и на Босна и Херцеговина, и на Србија и на Црна Гора, јасно и на Македонија. Ако ја погледнете географската карта, тогаш гледате дека е тоа природно“, смета тој.

Според него, Хрватска, внатре во ЕУ би морала да поентира токму на тоа огромно искуство на заедничкиот живот. „Кој подобро ги познава Македонците, или Хрватите, отколку луѓето со кои живееле и ја делеле истата историска судбина и заедничките семејни обележја. Факт е дека овде има мешани бракови и семејства и време е оние тензии кои доведоа до немили случувања, конечно да завршат.“

М. Г.

Поставена плочата на преродбеникот Андреја Д. Петкович

Во декември се постави новата плоча на Андреја Д. Петкович која што во текот на ноември беше видно оштетена. Ветувањето што притоа беше дадено е исполнето. Со залагање и со средства на градот Риека, притоа посебно треба да се одбележи грижата и настојувањата на градоначалникот м-р Војко Оберснел, плочата останува едно од значајните сведоштва за многувековните и плодни хрватско-македонски врски.

На аголот од вкрстувањето на улиците „Трпиминова“ и „Задарска“, на зградата во која се сместени Трговскиот и Општинскиот суд во центарот на градот, на хрватски и на македонски јазик стои спомен плочата на која пишува: Во оваа зграда од 1873 до 1892 година македонскиот просветител, поет, лингвист и дипломат Андреја Петкович ја извршувал должноста царски руски конзул. Тој покрај Константин Миладинов, Констан-

тин Д. Петкович, Георги Капчев и Кочо Рацин учествува во заорување на најдлабоката бразда и во афирмацијата на односите меѓу двата народа. Како што истакнува почесниот конзул на Р. Македонија, проф. д-р Горан Калоѓера, овој чин потврдува дека Македонците во Риека не се загрозени и дека уживаат голем углед.

В. Т.

Branili smo domovinu

Авторите со претседателот Јосиповиќ

Под овој наслов, на 21 декември 2013 година во Загреб е претставена книгата на авторите Ивица Радош и Зоран Шангут. *Pripadnici nacionalnih manjina u obrani Hrvatske*, како гласи поднасловот на книгата, во 1991 година се вклучија во редовите на Хрватската војска за да ја бранат новата татковина. Книгата е претставена под покровителство и присуство на претседателот Иво Јосиповиќ.

А Република Хрватска не ја бранеа само Хрвати, туку

сите нејзини граѓани – и Хрвати и припадници на сите национални малцинства – Чеси, Словаци, Евреи, Унгарци, Срби, Црногорци, Македонци,

Јордан Атанасоски со претседателот Јосиповиќ

Италијанци, Бошњаци, Роми... Во книгата се објавени околу осумдесет сведочења и сеќавања на припадниците на националните малцинства кои учествуваа како бранители во Татковинската војна. Повеќе од нив се војници доброволци кои се бореа во првите борбени редови, потоа цивили кои се бореа со јавни настапи, миротворци и преговарачи. Своите сеќавања, како учесници во Татковинската војна, во книгата ги изнесоа и Костадинка Велковска и Јордан Атанасоски од Бјеловар. Манифестацијата ја водеше Костадинка Велковска.

Марко Паризоски

Марко Шаризоски, Костадинка Велковска и Јордан Атанасоски

Ро организација на Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства при Владата на РХ, од 19-21 декември 2013 година во Марија Бистрица се одржа едукативен семинар на тема *Оспособување и интеграција на млади припадници на националните малцинства*. На семинарот присуствуваа млади припадници на националните малцинства од РХ, а од Заедницата на Македонците во РХ зедоа учество Ивана Лазаревска, членка на МКД „Охридски бисер“ од Загреб и Денис Митревски, член на МКД „Македонија“ од Сплит.

Првиот ден, претставничката на Министерството за наука,

Оспособување и интеграција на млади припадници на националните малцинства

образование и спорт на РХ, Нада Јакир, во своето излагање меѓу другото, го истакна интересот на македонското национално малцинство за реализирање на нови, уште подобри проекти. Помошник директорот во Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства, Бахрија Сејфиќ, даде свое видување на Системот за заштита на правата на националните малцинства во РХ. Заменичката на народниот правобранител во Хрватскиот сабор, Тена Шимоновиќ Еинвалтер, ги упати присутните во проблематиката со облиците на дискриминација на националните малцинства во РХ.

Наредниот ден, претставничката на Советот на Европа, Војислава Томиќ, говореше за некогашната идеја и денешна реализација за постоење на Национален мировен камп, каде секоја година се делува на раз-

лични теми. Работилниците на семинарот ги водеше Марио Бајкуша. Учесниците беа поделени во тимови и изготвуваа проекти кои подоцна беа презентирани и анализирани пред присутните.

Организаторот беше задоволен од интересот на македонското малцинство за присутноста и застапеноста во сите програми и активности, но воедно посочи и за незаинтересираноста на некои други национални малцинства. Еврејското малцинство беше окарактеризирано со најмала застапеност, а италијанското за прв пат имаше свој претставник. На семинарот беше поздравена и идејата за основање на Координација на млади припадници на националните малцинства, но се дојде до заклучок дека е потребно време и способна младина за нејзина реализација.

Е. П.

Кога вистински посакуваш нешто, тоа и го добиваш

А вистински успех доби Јелена Јованова, главниот женски лик во хрватската серија „Тајни“, убавата и популарна Македонка која по филмот на Анџелина Џоли „Во земјата на крвта и медот“ се најде на кастинг во Загреб

Таа е млада, убава и ултра талентирана, а посебно не прави горди, бидејќи е и Македонка. Јелена Јованова, девојката која во краток рок достигна неверојатен успех со хрватската телевизиската серија „Тајни“, каде ја игра главната женска улога, полека но сигурно го трасира патот кон успешна кариера во соседните земји на Македонија, па и пошироко. Млада актерка која успешно се претставува себе си и нашата земја, па решивме да поразговораме со неа.

Како дојде до соработка со продуцентите на „Тајни“, како Македонка заврши во хрватска телевизиска серија?

Со валиден пасош, легален кастинг и авионска карта. Ве-

лат внимавај што ќе посакаш, а мене токму тоа ми се случи. Ова е веројатно уште една потврда за тоа дека кога вистински посакуваш нешто и работиш на тоа, тоа и го добиваш. После поминати месец дена во Лондон каде имав можност да видам каде сум јас во целата таа западно-индустриска приказна, се вратив во Скопје и посакав да работам на нешто што не сум го работела до сега, некаде надвор, со луѓе кои не ги познавам. Буквално по час и половина добив покана од Fremantle production за кастинг. Давид Капац, нејзиниот креативен директор е главниот и одговорен виновник за моево битисување овде, во Хрватска. Ме виделе во филмот на Анџелина Џоли „Во земјата

на крвта и медот“, ме повикаа на кастинг и еве веќе 6 месеци сум во Загреб.

Како реагираат колегите од серијата на тебе, драго им е што си дел од тимот или сепак постои конкуренција?

Конкуренцијата е само самата со себе. Ова е лудо темпо. Снимаш секој ден по 12 часа во просек од 10 до 17 сцени. Па секој ден да си ги заврзеш врвките на чевлите по 17 пати ќе те здоболи кичма, а замислете со кој товар заминуваш дома после такво темпо. Но, да не бев прифатена вака најтопло како дел од нивната фамилија како што и сум, немаше да го преживувам сето ова лесно. За мојот успех (ќе бидам нескромна, но

Знаев. Знаев уште од првиот ден кога почнав со снимање и ја запознав оваа уиграна екипа. А и сè уште верувам дека публиката го препознава трудот и знае да го цени. Тоа што искрено се дава, сакам да верувам дека искрено и се прима.

**Хрватскиот јазик го со-
влада одлично, ти помог-
на ли некој во тоа?**

Сите колеги. До еден. Дури и тие со кои на сет по сценарио не се ни среќавам. Не често се случува да работиш со екипа оперирана од суета. А оваа е таква, а тоа е една од причините за квалитетот на „Тајни“. Вечно сум им благодарна!

**Колку твоите хр-
ватски колеги ја
познаваат Македонија,
какво е нивното мислење
за Македонците?**

Секој ден нешто некој пробува да научи на македонски. Секој ден некој ќе сака да му раскажам за Охрид. Секој ден некој ќе ми запее „Тамо гдје веќе sunce sja“...секој ден некој ќе каже како сме ние најтоплиот, највеселиот, најгостопримливиот балкански народ со најубавата кујна... Хрватска е пријател на Македонија.

**Има ли разлика во на-
чинот на работа кај нас
и во Хрватска во смисла**

**на професионалност и сериоз-
ност во пристапот?**

На овој формат никогаш не сум работела кај нас така што од аспект на тоа можам само да пренесам пофални зборови за тоа како експресно, квалитетно и посветено работат на снимање серии. Верувајте научив многу и секој ден се радувам што бев доволно храбра да го прифатам овој предизвик.

**Што најмногу ти фали од Маке-
донија кога долго престојуваш
во Загреб?**

Мојата фамилија, кафе во „Круг“, театарот и моите луѓе кои ги сакам и без кои немаше јас да сум ЈАС.

Елена Кипровска Кнежиќ

верувам дека успеав) се заслужни и тие.

**Како ти лично се носиш со ан-
гажманот во овој проект, чув-
ствуваш ли потреба двојно по-
веќе од другите да се докажу-
ваш дека вредиш?**

Не докажувам јас никому ништо освен себе си. А секако дека јас имам двојна работа. Да се игра на јазик кој не е твој мајчин во тој формат, со ваков интензитет, верувајте за мене е нешто најтешко до сега. Но се трудам добро да го исурфам овој бран. Успехот секогаш е најсладо и најголем кога ќе го достигнеме надвор од својата комфорна зона.

**Очекуваше ли ваков успех на
серијата?**

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

**Razlika koja se vidi.
Savršeno je moguće.**

Формирање на стопански форум

Почесниот конзул на Република Македонија проф. д-р Горан Калоџера, со претставникот на македонското национално малцинство Михаило Давчевски, на 19 ноември имаа средба со градоначалникот на Опатија, Иво Дујмиќ. Повод за средбата во кабинетот на градоначалникот беа разговорите околу можностите за нова соработка меѓу македонските и хрватските градови. Опатија не е интересна само со нејзиното туристичко наследство, туку и со денешната економска ориентација и во таа смисла нејзин соодветен пример е Охрид, истакна во разговорот Калоџера. Давчевски ги запозна домаќините со досегашната богата дејност и со искуствата на МКД Илинден во Риека, со статусот и со организацијата на македонската заедница во Приморско-горанската жупанија. Гра-

доначалникот Дујмиќ се осврна на досегашната соработка што Опатија ја негува на меѓународен план и подвлече оти градот секогаш е отворен за квалитетна и конкретна соработка.

Овие активности на почесниот конзул Горан Калоџера се дел од неговите идни планови. На предавањето за *Македонската култура и цивилизација низ векови*, со посебен осврт на ликот на делото на Александар Велики во современата македонска култура и цивилизација на

20 ноември, во рамките на *Деневите на македонската култура* во Риека, тој меѓу другото го најави почетокот на идејата за формирање стопански форум. По одличните резултати од соработката на македонско-хрватските университети, по размената на студенти, професори, уметници, Конзулатот на Р. Македонија во Р. Хрватска сака да ја оствари идејата за стопанско поврзување меѓу двете држави. По средбите со приморско-горанскиот жупан Жарко Комадина, градоначалниците на Риека Војко Оберснел и на Опатија Иво Дујмиќ, истакна Калоџера, создадени се сите предуслови за соработка и за збратимување меѓу Охрид и Опатија. Да потсетиме дека збратимени градови се Риека и Битола.

В. Т.

Единствени без раслојување и амбиции за лидерство

Одборот за национални малцинства на Град Риека, на 30 октомври, оствари работна средба во МКД Илинден. Во разговорите учествуваа претставници на четирите правни субјекти на македонската заедница. На почетокот беше истакнатата добрата идеја на Советот да ги посети националните малцинства во градот и непосредно да се запознае со нивната работа, постигнувања и проблеми. Ивона Дуноски Митев истакна дека МКД Илинден е најстарото друштво во Хрватска кое дејствува дваесет и две години.

Посебно се осврна на организираната работа на шесте друштва кои ја составуваат Заедницата на Македонците во Р. Хрватска во Загреб преку која се финансираат од Хрватската влада. Со своите активности се истакнуваат фолклорната и пејачката група. Славица Чомов говореше за работата на македонската православна црковна општина *Св. Цар Константин и царица Елена* која што постои од 2007 година. Професорот Васил Тоциновски истакна дека Лекторатот по македонски јазик и литература на Филозофскиот факултет е најголем македонски центар во светот. Во една академска година се предаваат пет предмети, а од минатата година со успех се одбранети повеќе завршни и дипломски работи.

Работата и успехите на МКД Илинден се препознатливи во градот кој и му ја додели престижната годишна награда на Риека, забележа Михаи-

ло Давчевски. Тој говореше и за збратимувањето со Битола, за почесниот конзул на Р. Македонија во Риека, проф. Горан Калоџера и за нивните настојувања за збратимување на Опатија со Охрид. Здраве Зафиров осврнувајќи се на дејствувањето на Одборот за национални малцинства на Град Риека, ја нагласи потребата во него да се внесуваат што повеќе млади луѓе. Претседателот на Одборот Иван Богданиќ меѓу другото, истакна оти МКД Илинден може да биде пример за многумина како заеднички и сложено треба да се живее и работи. Дејствувањето на четирите правни субјекти под еден кров е стожерот на сите успеси. Единствени без раслојување и амбиции за лидерство, без создавање на паралелни друштва, можат успешно да се постигнуваат вистински резултати и да се совладуваат сите тешкотии и проблеми.

В. Т.

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВСКИ

Портретни ликови

Во организација на Заедницата на Македонците во РХ, а под покровителство на Министерството за култура на РМ, на 29 ноември 2013 година во галеријата *Курија* во Музејот на Пригорје во Сесвете се одржа изложбата *Портретни ликови* од македонскиот сликар и историчар на уметноста Владимир Величковски. На отворањето пред бројните посетители говорела директорот на музејот Владимир Сокол, кустосот проф. Јосип Херцег, водителот на галеријата академскиот сликар

Томислав Дилбер и претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски.

Изложбата, која содржи 22 принтови поголеми по формат од оригиналните дела изведени во акрил и пастел, е дел од проектот *Redesign the image, imagine the dance*, дело на Центарот за визуелни уметности при Филозофскиот факултет во Скопје. Каталогот и видеото се претставени и во Лисабон, а неодамна во Скопје беше организирана и изложба на ликовните дела. Авторот за себе вели дека црта и

слика *a la prima* под влијание на директни визуелни и музички сензации, кога раката спонтано ги пренесува внатрешните, понекогаш и несвесни, импулси и доживувања.

Владимир Величковски е роден 1949 година во Скопје. Завршил Филозофски факултет во Скопје, магистрирал во Белград, а докторирал во Скопје со *Портретот во македонската уметност на XX век*. Бил ликовен критичар во весникот *Нова Македонија*. Член е на меѓународното Здружение на ликовни критичари и на Друштвото на ликовните уметници на Македонија. Самостојно излага слики од 1970 година. Автор е на повеќе изложби за современата македонска уметност. Објавил и бројни книги и текстови за современата уметност (критики, есеи, студии). Од француски ги превел книгите *Дневникот на Е. Делакроа* и *За духовното во уметноста* од В. Кандински. Работи како кустос во одделот за уметност во Музејот на Македонија – Скопје.

Е. Петровска

И дијаспората ќе гласа за претседател во РМ

Претседателските избори во Македонија се закажани за 13. април. Дијаспората за прв пат добива можност да го оствари своето право на глас во дипломатските и конзуларните претставништва во земјите каде живеат. Гласањето за дијаспората ќе биде организи-

рано на 12. април, а гласачите кои живеат во странство ќе треба да пополнат образец кој се наоѓа на веб страницата на Државната изборна комисија или во конзуларните претставништва и амбасадите, најдоцна до седми март. Гласачите потребно е да имаат регулиран

законски престој во земјите од странство и пријава со личен потпис, која можат да ја достават своерачно потпишана или испратена по електронска пошта на е-маил адреса: PRIJAVA7@SEC.MK за земјите од Европа.

М.Г.

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Ова наше мало чудо од земја може да тргне напред

Хрватска е стратешки партнер на Македонија на многу полиња. Македонија може многу да искористи од патот што го помина Хрватска кон ЕУ и Хрватска може да биде моторот на Македонија кон ЕУ

тивно лоша година, одржлив концепт, а не само концепт кој ќе остане на зборови.

Широко отворени очи

Македонија има структурен проблем во економијата. И тој трае 23 години, од распаѓањето на Југославија, па до денес. Веројатно тој проблем бил актуелен и во осумдесеттите години, па се провлекол низ овие години. Се манифестира преку слаби инвестиции, губење на желбата на граѓаните да инвестираат во мали бизниси, преголема отвореност на работните места во јавната администрација и преголема желба за работа во јавната администрација, отсуство на економски политики кои ќе ги мотивираат граѓаните да се занимаваат со приватна активност, тешка транзиција и една крајно криминална приватизација, со исклучок на некои случаи. Во суштина, тие структурни проблеми на дебалансот меѓу увозот и извозот, чиј резултат е губењето на компаниите, на крајот придонесе за огромна невработеност во Македонија. Многу луѓе останаа без работа овие 23 години, многу фирми се затворија, поради тоа што требаше евтино да бидат купени, а евтина фирма е таа која не работи.

На сето тоа, во последните четири години се накалеми страшната економска криза која придонесе Македонија дополнително да ги изгуби пазарите.

Странски капитал

Претходната 2013 година можам да ја оценам како кумула-

би дал целосно признание на Владата. Не може да се зборува контра, кога е нешто добро. Во Македонија во последните две години дојдоа силни странски инвеститори, познати брендови од целиот свет отворија фабрики во Македонија. И факт е дека сликата за Македонија се смени. Имаа еден ентузијазам кој владее во земјава, има присуство на странци и тоа дава надеж дека ова наше мало чудо од земја може да тргне напред.

Вториот позитивен момент е експанзијата на градежната индустрија. Како држава имаме потпишано два договора за изградба на два големи автопата во Македонија (Миладиновци-Штип и Кичево-Охрид). И третиот веќе се гради – од Демир Капија до Смоквица, Гевгелија. Тие се околу 600-700 милиони евра инвестиции во кои нашите градежни оперативи ќе бидат директно вклучени, а знаеме што значи градежништвото во сите земји, па и во Хрватска. Тоа го поттикнува економскиот развој.

Македонија има своја иднина. Како претседател на Алијансата за позитивна Македонија на следните парламентарни избори, кои најверојатно ќе бидат предвремени, сега напролет, ќе понудиме еден одржлив концепт за развој и концепт за отворање на 100 илјади работни места во рок од 4 години во реалниот сектор, во секторот на претпријатијата. Тоа ќе биде

А она што нè врзува со Хрватска, прво е пријателството како една стратешка релација. Хрватска е стратешки партнер на Македонија на многу полиња. Македонија може многу да искористи од патот што го помина Хрватска кон ЕУ и Хрватска може да биде моторот на Македонија кон ЕУ. Од друга страна, Македонија треба да биде со очи широко отворени кога станува збор за можностите што хрватската економија може да ги има за македонската економија, а тоа е да ги привлекува хрватските инвеститори во Македонија, затоа што хрватската економија сè уште е слаба во однос на европската економија и таа сега се наоѓа во еден немилосрден удар на европската слободна трговија. Како економист, претпоставувам дека хрватските фирми мака мачат на европскиот пазар, имаат високи трошоци. Проблемите во хрватската економија и општество се слични како и во македонската економија и општество. Мислам дека многу економски стратегии во Хрватска веќе размислуваат да ги преселат своите фабрики во Македонија. И такви веќе има, во околината на Штип, две фирми се подготвуваат да отворат фабрики. Не само што можеме да црпиме искуства, туку можеме и реални договори да правиме со хрватската држава, за што секако и двете влади треба да помогнат малку повеќе. Парите немаат боја, капиталот нема боја.

Љупчо Зиков,
претседател на Алијансата
за позитивна Македонија

Вечер на македонска песна

Во богатата и квалитетна програма на *Денови на македонската култура* во Риека на 29 ноември, се одржа вечер на македонската песна. Големата сала на МКД *Илинден* беше претесна за многубројната и одбрана публика. Увод во вечерта даде проф. Васил Тоциновски. Говорејќи за едно од најзначајните книжевни пог-

лавја од реализмот кон романтизмот од втората половина на 19. век, го нагласи рамноправното учество на новата македонска книжевност во семејството на европските литератури. Богатството и високите естетски вредности на македонската усна традиција со поезијата и прозата, со песната и орото во тоа време ги разгласуваат и ги

афирмираат вистините за Македонија. Појавата на зборниците на Миладиновци, Кузман Шапкарев, Марко Цепенков, Васил Икономов, Ефрем Каранов, Стефан Верковиќ, несомнено ја заоруваат најдлабоката бразда во конституирањето и афирмацијата на македонската национална мисла.

Овој целовечерен концерт на пејачката и на музичката група можеме да го вреднуваме како посебно квалитетен и интересен настан. Меѓу другото, за првпат неговите членови ги имаа своите солистички настапи. Бисери од македонската песнопојна традиција

исполнија: Марјан Митев, Магда Динова, Робин Михајиќ, Славица Чомов, Ване Милчов, Ивона Дуноски Митев, Сара Ѓурѓевиќ, Блаже Божиновски, Вероника Манце, Здраве Зафиров и Александра Драгиќ. Посебно доживување беше малото шоу на Давид Божиновски кој има само четири години, а прекрасно ги отпеа меѓу другите *Јовано Јованке* и *Македонско девојче*. Музичкото водство беше на Јуре Ружиќ. Публиката своето воодушевување го изразува на најдобар можен начин, наградувајќи ги изведбите со долготрајни и спонтани аплаузи.

В. Т.

„Мартинки“ по прв пат на хрватски јазик

На 3 октомври 2013 година во Друштвото на хрватските книжевници во Загреб, во рамките на проектот *Меѓународна книжевна соработка*, се одржа претставување на книгата поезија *Мартинки* од македонската поетеса Весна Ацевска на хрватски јазик. Оваа книга во издание на хрватската издавачка куќа *Фидипид* (2012), содржи стотина одбрани песни од стихозбирките на Ацевска, а изборот и препевот од македонски јазик го направија проф. д-р Борислав Павловски и поетесата Ружица Циндори.

Освен споменатите, на промоцијата говорела и уредникот на книгата Тонко Мароевиќ и Диана Буразер, а стихови

рецитираше драмската актерка Костадинка Велковска. За поезијата на Ацевска проф. Павловски вели дека се одликува со будност, концентрација и контемплација, но и со лиризам, а понекогаш и со енигматски метафорични поенти.

– Мартинки се посебен вид украси исплетени од бел и црвен конец или волница. Се даруваат на први март и се носат како наракници или брошови, а симболизираат здравје, среќа и љубов. Песните во оваа книга се мои пролетни мартинки за читателите. Тие го содржат студот на раната пролет, но и надежта во доаѓањето на сонцето и топлината. Оваа спротивност е и мост од

суница по кој истовремено патуваат животот и смртта, рече Ацевска за стихозбирката.

Весна Ацевска пишува поезија и проза, есеи и критики, преведува од руски и од јужнословенски јазици. Автор е на шест поетски книги и на три романи за млади. Член е на Друштвото на писателите на Македонија, на Македонскиот ПЕН-центар, на Друштвото на литературните преве-

дувачи на Македонија, на Интернационалното друштво *Калеваласеура* од Хелсинки и на Академијата *Славјанска прегратка* од Варна. Добитник е на наградите *Браќа Миладиновци* на Струшките вечери на поезијата, *Григор Прличев* и други.

Промоцијата на Ацевска ја посетија и членовите на МКД „Охридски бисер“ од Загреб.

Е. П.

МКД „Охридски бисер“ со песна и филм ја испрати 2013 година

Ден по ден, манифестација по манифестација, и дојде крајот на уште една календарска година. Ако се прашаеме колку беше успешна за МКД „Охридски бисер“ и дали ги реализиравме сите наши очекувања или можевме и подобро, останува само да си посакаме и наредната да ни биде исто толку исполнета со успешни настани, средби и дружења. Оваа 2013 година секако ќе ја паметиме по убавите заеднички мигови, рече претседателот на Друштвото, Благој Штерјов, посакувајќи им на сите добро здравје и благодет во новата година, на прославата што се одржа на 17 декември во просториите на Заедницата.

А просториите беа претесни да ги примат

сите членови и пријатели на Друштвото кои дојдоа достоино и со песна да ја испратат годината. На прославата ни се придружија македонската амбасадорка во РХ, Даниела Караѓозоска, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбеовски, претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски, свештеникот на

МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, драмската актерка Костадинка Велковска, новинарката од МРТ Скопје Мирјана Василева и многу други. Расположени и насмеани, членките на „Моми бисерни“ запеаја македонски песни во придружба на звуците од гитарата на водителот Сафиудин Алимоски. За полната трпеза со домашни специјалитети со кои се

гостеа присутните, се погрижија вредните членки на Друштвото, како и за новогодишните рачно изработени украси.

Оваа прослава воедно беше и најава за последната овогодишна манифестација на МКД „Охридски бисер“, *Деновите на македонскиот филм*, која беше организирана на 19 и 20 декември во просториите на Заедницата, а на која присутните можеа да ги погледаат *Фросина*, првиот македонски игран филм по сценарио на Владо Малески, а во режија на Воислав Нановиќ, и познатиот *Бал-кан-кан* во режија и по сценарио на Дарко Митревски, кој се смета за најгледан филм во македонската филмска историја.

Е. Петровска

На светот добро е познат македонскиот непокор

Амбасадорката на Р. Македонија во Р. Хрватска Даниела Караѓозоска на 16 ноември, оствари работна средба со македонската заедница во МКД *Илнден* во Риека. Ова е нејзина трета посета на најстарото македонско друштво во Хрватска. Опстојно и аналитички амбаса-

дорката говореше за состојбите и перспективите на Македонија како модерна европска држава. Посебно притоа задржувајќи се на успешниот раст на стопанството и се поголемото присуство на странски инвеститори во државата, на вработувањето, здравството, образованието

и културата. Во надворешната политика и натаму продолжува блокадата и со неа апсурдните состојби кои ги наметнува јужниот сосед. Не верувам дека постои Македонец кој било каде да е во светот, истакна таа, кој може да се согласи со промена на македонскиот национален идентитет, името и јазикот, со сопствената македонска многустолетна традиција и континуитет кои се наши македонски чест и достоинство. На светот и на човечката цивилизација добро им е познат македонскиот непокор.

Амбасадорката Даниела Караѓозоска посебно за задржа на односите и соработката меѓу Македонија и Хрватска.

В. Т.

Богатство на различности

Екоја година пред најубавите но-вогодишни и божикни празници во народот е врежано непишаното правило да шири позитивна енергија. Се организираат разни активности, дружења, акции... Тие денови отсекогаш биле и одлична прилика да се ужива во богатството на различностите што не поврзуват.

МКД „Охридски бисер“ од Загреб македонската култура и традиција ја претстави со учество на дводневната манифестацијата „3. Денови на отворени врати“ што ја организираше Матицата на пензионери на Град Загреб под покровителство на претседателот на РХ, Иво Јосиповиќ. На отворањето на манифестацијата на 26 ноември во Домот на Чешка беседа, на кое беше присутен и градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ, десетина здруженија приредија богата културно-уметничка програма која ја водеше нашата позната драмска актерка Костадин-

ка Велковска. Пејачката група „Моми бисерни“ настапи со неколку македонски народни песни, а водителот Сафиудин Алимоски на гитара и кавал и Саша Стошиќ на хармоника, со своето виртуозно музицирање ја дигнаа публиката на нозе. На самата прослава беа организирани и креативни работилници за рачно изработени пригодни украси, честитки, плетени и везени ракотворби. За презентација на македонските ракотворби од етно работилницата „Разбој“ беше задолжена водителката Виолета Салопек.

На покана од Народното свеучилиште

Дубрава, МКД „Охридски бисер“ и Советот на МНМ за Град Загреб ги претставија македонските божикни обичаи на манифестацијата „Традиција која не поврзува“ што се одржа на 14 декември во Културниот центар Дубрава. Работилниците беа организирани во соработка со националните малцинства на Град Загреб. Виолета Штерјова, Јана Гавровска, Виолета Вурнек и Ивана Лазаревска на бројните посетители им ги презентираа традиционалните македонски обичаи за Бадник и Божик, китењето на бадниковото дабово гранче, кршењето на кравајчето со паричка,

пеењето на коледарските песни и уште многу други детали врзани за уредувањето на софрата, изборот на храната и слично. Најсреќни беа најмладите посетители што можеа да се почастат со вкусните печива и бомбони.

Заедништвото е единствениот пат за градење на вистинските вредности. Различностите треба да ни бидат поттик да ги надминеме сите недоразбирања, да бидеме благодарни на она што го имаме, да бидеме хумани, да се сакаме и почитуваме, и да сфатиме дека богатството е во заедништвото.

Е. Петровска

Немир што немаше име

На 15 ноември 2013 година, на 36. меѓународен саем на книгата „Интерлибер“ во Загреб, беше промовирана најновата стихозбирка „Немир што немаше име“ на поетесата Љерка Тот Наумова. За нејзиното творештво зборуваа директорот на ХМИ, Марин Кнезовиќ и професорката по Хрватски студии на Загребскиот универзитет, д-р Сања Вулиќ, која е и еден од рецен-

зентите на книгата, стихови рецитираа Љерка Галиќ, водителка на Одделот за иселеничко наследство при ХМИ и самата авторка, а со промоцијата модерираше проф. Весна Кукавица.

Оваа збирка поезија е 14-та книга по ред на Љерка Тот Наумова. Таа содржи 80 песни на хрватски јазик во три циклуси. Насловната страница ја илустрираше нејзиниот

син, академскиот сликар Дубравко Наумов, а книгата е во издание на КЛД „Решетари“.

- Со својот специфичен поетски јазик и зрел поетски израз поетесата Љерка Тот Наумова ги повикува своите читатели да и се придружат во благородните настојувања, иако патот до саканата цел не е секогаш ниту рамен, ниту едноставен, нагласи д-р Сања Вулиќ.

- „Животот е избор, а не судбина“, вели старата мудрост. Но, со моето носталгично преиспитување на животот во поетскиот глас што доаѓа од дијаспората, животот е како човекова судбина и историски факт. Тоа значи живот помеѓу две тишини, помеѓу прашањето и далечниот одговор. Тишината гради необјаснета вистина. Поет-

ските талкања се тема на минливост, некој страв инициран од реалноста. Таа судбина на животот далеку од родната грутка, но на книжевно ниво, оваа дилема може да ја претвори во поетско богатство, истакна авторката во своето излагање.

Љерка Тот Наумова е родена во Дарувар. Завршила Економски факултет и магистрирала во Скопје каде и денес живее. Твори на македонски и хрватски јазик, а нејзината поезија е преведувана на англиски, италијански, француски, грчки, турски, влашки и на други јазици. На промоцијата меѓу бројните посетители беа присутни и многу Македонци, пријатели на авторката и членови на Заедницата на Македонците во РХ.

Е. Петровска

Споменици, странски капитал и реформи во Македонија

Изградбата на споменици во Скопје и низ Македонија, обновување на музеите, на старите згради со што се промени и изгледот на градот, кое и покрај нечии оспорувања, посебно допринесе и на зголемување на туристичките посети, потоа вложениот странски капитал и инвестиции во Македонија, беа дел од темите што беа допрени при посетата на македонската амбасадорка во РХ, Даниела Караѓозоска, со претставници на МКД „Св.Кирил и Методиј“ од Пула на 16 ноември 2013 година. Таа додаде дека се направени големи позитивни промени во здравството и во социјалната политика, како и во пензискиот фонд, правосудството, значајно е намален криминалот, како и стапката на мито и корупција,

се градат нови патишта, фабрики.

Амбасадорката се задржа и на проблемот со признавање на името на Република Македонија. Членовите на Друштвото, ја прикажаа работата и постигнувањата на „Св. Кирил и Методиј“ со културниот аматеризам и со одржувањето на културни манифестации. На средбата беше спомната и дејноста на Црковната општина и Советот за Град Пула. Присут-

ните Македонци кои живеат во Хрватска ја искористија посетата од амбасадорката да побараат одговор на прашањата околу побрзото добивање на пасоши и други лични документи. Се зборуваше и за проблемите околу решавањето на пензиите, како во Македонија, така и во Хрватска, вадењето на изводите од матичните книги на родените за оние лица кои физички и финансиски не можат да одат во Македонија и да чекаат подолго време таму да им се решат споменатите проблеми. На крајот, беше предложено да се иницира и продлабочи соработката на истарските и македонските стопанственици во текот на 2014 година. Средбата продолжи со програма што ја организираа членовите на МКД од Пула.

Тодор Брдарски

Денови на Кочо Рацин во Истра

50 години заеднички живот: Џана и Кирил

Традиционалната културна манифестација *Денови на Кочо Рацин во Истра*, што ја организира МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, се одржа во три дела. Имено, на 3 ноем-

ври беше одбележан *Денот на Друштвото*, кога тоа беше запишано во Регистарот на здруженијата во Хрватска. По тој повод, мешовитиот хор и оркестарот на Друштвото се претставија со повеќе изворни стари македонски песни и ора, а Милена Златеска рецитираше свои песни. Претседателот на ова МКД, Тодор Брдарски, ја изведе песната *Калеш бре Анѓо*, а *Зајди, зајди* ја отпеа членката Јасмина Макота. Во продолжение настапија младите членови на КУД „Уљаник“, Пула со *Балун* од Истра и *Стара полка Истарска*. Потоа настапи и истарскиот етномузичар, Драго Драгузет кој се претстави со дел од своето творештво.

Вториот дел на манифестацијата се одржа на 14 декември во МЗ „Винкуран“, на барање на Здружение-то на пензионерите на Винкуран, МКД „Св. Кирил и Методиј“ да се придружи во свечената програма во која учество зедаа и деца од неколку училишта во околината и неколку аматерски актерски секции. Друштвото се претстави со сплет на македонски песни и ора, под водство на проф. Бисерка Кухта, клавир, Димитар Русев, кларинет и Серѓо Савретиќ, виолина. Настапи имаа и претседателот на Друштвото Брдарски, етномузичарот Драгузет и поетесата Милена Златеска.

Четири дена подоцна, со *Вечер на поезија* посветена на писателот Кочо Рацин заврши третиот дел од манифестацијата. За неговиот маченички, напатен живот, зборуваа со избор на негови рецитации Кирил Талески и Милена Златеска.

Посебно изненадување на вечерта беа честитките упатени кон Кирил и Џана Талески, кои истата вечер прославија 50 години на заеднички брачен живот. Милена Златеска им ја посвети својата песна *Живот*, а љубовта на истарската девојка и македонското момче започната пред 50 години се славеше до доцна во ноќта со македонски песни и ора.

Тодор Брдарски

Божик одбележан во „Св. Кирил и Методиј“

На 12 јануари, со прекрасна програма во МКД „Св. Кирил и Методиј“ во Пула беа прославени новогодишните и божикните празници. Претседателот на Друштвото Тодор Брдарски ги поздрави присутните, особено претставниците на Истарската жупанија, на унгарското културно друштво и Заедницата на Бошњаците, а заменичката на жупанот, Јосифина Рајко, се обрати со пригодни зборови искажувајќи благодарност и воодушевување од програмата и дружењето на домаќините и гостите.

Членовите на Мешовитиот хор и на оркестарот под водство на Бисерка Кухта се претставија со повеќе македонски песни; со соло изведба настапија Тодор Брдарски со „Калеш бре Анѓо“ и Јасмина Макота со „Зајди, зајди“. Со повеќе рецитации од својата збирка песни

се претстави Милена Златеска. Во продолжение настапи етномузичарот Драго Драгузет со повеќе авторски раскази и песни. Се придружија и неколкумина млади поети од Здружението на младите поети во Пула, како гости во програмата на Драго Драгузет, кој ги пратеше нивните изведби со усна хармоника.

Со инструментални изведби на повеќе македонски песни и ора настапија Димитар Русев на кларинет, Иван Жуфиќ на хармоника, Мирослав Димитриевски на тапан и Серѓо Савлетиќ на виолина.

Т. Б.

РАЦИНОВ ДЕН ВО САМОБОР

Заискри поетската магија на Белите мугри

„Колку ли лудо Ве сакам во болката! Па ако поминете утре со наведната глава немо покрај мене, божествена жено, знајте само: посилно одишто змијата кога сипе отров и со болка, подлабока од мојот гроб – Ве поздравува срцето што страда по Вас...“ (извадок од писмата на Кочо Рацин до Рахилка Раца Фирфова)

Кога Кочо Рацин во далечната 1939 година во Самобор ја објави својата стихозбирка *Бели мугри*, цврсто ги постави темелите на современата македонска литература оживувајќи ги неисцрпните можности на убавината на македонскиот пишан збор. Овој датум е значаен и за македонската култура воопшто и претставува важен повод секоја година Заедницата на Македонците во Република Хрватска и МКД *Охридски бисер* од Загреб да го чествуваат, оддавајќи му на тој начин достојна почит на овој вековит македонски гениј.

Оваа 2013 година, 74. годишнина од издавањето на Рациновите *Бели мугри* беше одбележена во саботата на 23 ноември со традиционална културна манифестација под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ и Самоборскиот музеј. Тоа предвечерие студеното време и дождот што неуморно лееше не беа пречка за Македонците од Хрватска и граѓаните на Самобор уште еднаш да му се поклонат на Рацин, полагајќи венци свежо цвеќе пред неговата биста.

Културната програма продолжи во Самоборскиот музеј, каде што посетителите во знак на потврда на вековната традиција на пријателските односи меѓу хрватскиот и македонскиот народ, ги разгледаа оригиналните примероци на Рациновата стихозбирка и ги запишаа своите впечатоци во музејската книга. Како да се разбуди и можеше да се почувствува духот на тие стари времиња. И додека Ивана Лазаревска ја рецитираше *Денови* со чии стихови започнуваат пожелтените страници на збирката, силно заискри поетската магија на Рациновите *Бели мугри*...

Светски поет и величествен маж

Директорот на Самоборскиот музеј, Мирослав Милоњиќ, срдечно им посака добредојде на бројните македонски гости и нагласи дека тие всушност на ова чествување имаат улога на домаќини. Водителката Тинка Барбутов Крстева ги поздрави претседателот на Градскиот совет на Град Самобор, Бранимир Шиљак, пратеничката на градоначалникот на Град Загреб, Костадинка Велковска, претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски и претседателот на МКД *Охридски бисер*, Благој Штерјов, а потоа му

даде збор на водителот на Лекторатот по македонски јазик на Универзитетот во Риека, проф. д-р Васил Тоциновски, да ја одржи својата беседа за животот и делото на македонскиот поет на светлината, Коста Солев Рацин.

- *Секој народ ја пее својата песна*, вели една поговорка. А за тоа одбира еден ден, како што е и овој за Рацин, кој не враќа на нашиот корен, традиција и непокор, од причина што тие стануваат легенда. Легендата за Рацин има многу почетоци, но само еден тажен крај. Тој бил светски поет и величествен маж, еден огромен океан што ни еден научник до денес не успеал да го преплива, па што ми останува мене да кажам за него во десетина минути? Затоа ќе говорам за неговото поетско творештво и за неговата личност како стожер на хрватско-македонските културни и јазични врски, ја започна својата беседа Тоциновски, па продолжи:

- Рацин претчувствувајќи ја својата трагична судбина, за кратко време успеа да создаде уметничко дело со трајна вредност кое е преведено на 34 јазици во светот, дело кое е наша чест и достоинство. Освен *Бели мугри*, тој пишува и прекрасни стихови на љубовна поезија во *Антологијата на болката* кои ги посветува на неостварената љубов, Рахилка Фирфова, кога со сопствената крв ги испишува првите младешки немири, солзи и копнежи, и ја воспева љубовта за жената. Подоцна, станува поет на болката и тагата на македонскиот народ, и пишувајќи социјална, револуционерна поезија која говори

за малиот обесправен човек, пеше за белите мугри и се борееше тие да станат една посреќна човечка иднина. Користејќи ја народната песна како извор, тој создаде модерна експресионистичка лирика. И сега се прашувам, кажав ли воопшто нешто за Рацин, за кој може да се зборува со денови..., раскажуваше понатаму Тоциновски.

- Ништо во животот не е случајно. По браќата Миладиновци и Георги Капчев, ако ги преброиме и Рациновите објавени дела, ќе видиме дека повеќето се објавени, па и наградувани во Хрватска. Тоа се врзува токму во контекстот на хрватско-македонските пријателски односи и на најубав начин покажува дека треба да имаме големо срце, ни дава пример како два народа можат да се почитуваат, вреднуваат и да соработуваат. И сите ние Македонци овде, како негови следбеници не смеаме да го изневериме и забораваме. Затоа и постои овој ден, *Рацинов ден*, да му се поклониме и докажеме дека не сме го забораваме, го заврши своето излагање проф. Тоциновски.

Без минато немаме ни иднина

Во музичкиот дел од програмата, водителот Сафиудин Алимоски на кавал ја изведе македонската народна песна *Јано мори*, а потоа пејачката група *Момчи бисерни* во придружба на инструменталниот оркестар под водство на Ѓулијана Алимоски при МКД *Охридски бисер*

се претстави со песните *Земјо македонска* и *Болен ми лежи Миле Поп Јорданов*. На крајот, следуваа рецитал од стихови кои Кочо и ги посветил на Раца во изведба на учениците од *Работилницата за македонски јазик и култура за возрасни* што ја организираше МКД *Охридски бисер* под водство на Ивана Лазаревска и Тинка Барбутов Крстева. Стиховите што ги рецитираа Ива, Ања, Моника, Дарко, Душан, Наташа, Јакша и Билјана, измамија бурен аплауз и воодушевување од присутните. Целата програма ја проследи и посебната гостинка на манифестацијата, новинарката Сузана Тодоровска, која е една од водителките во емисијата *Глас од татковината* на

Радио Македонија – Скопје. Претседателот Благој Штерјов се заблагодари на вниманието и ги покани гостите на коктейлот што беше приреден во фоајето на музејот.

Со *Рациновиот ден* секоја година во Самобор се потсетуваме на она што некогаш сме биле, оти ако го забораваме своето минато, тоа подразбира дека ние не постоиме, а уште помалку дека имаме иднина, ќе рече Тоциновски. Творештвото на Рацин нè собира да нè потсети на неговата вечна големина, неповторливост и величественост, и секако, да нè врати на најубавиот и најмилозвучниот, нашиот мајчин македонски јазик.

Елизабета Петровска

Европа и право на јазик

Во пресрет на меѓународниот **Ден на човековите права** на 5 декември 2013 година во Новинарскиот дом во Загреб се одржа трибина на тема *Европа и право на јазик*. Организатори беа Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, претставничката на македонското национално малцинство за Загребската жупанија и Хрватско-македонското друштво. На настанот беа присутни амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, Елизабета Кнор од Градската управа на Град Загреб, претставници на останатите национални малцинства и други. Трибината ја водеа Јудита Реј Худечек, Томе Апостолоски и Соња Хабуш.

Основно право и граѓанска слобода на секој човек е правото на користење на својот мајчин јазик. Така и припадниците на националните малцинства имаат право на личен културен идентитет и рамноправен третман пред законот, односно правна заштита. Од околу 90 јазици во Европа, 60-тина се регионални или малцински јазици. Затоа Европа се залага тие да се третираат како средство за меѓусебно приближување и збогатување, а не како извор на конфликти и бариери, беше речено на трибината.

Учениците од изборната настава по македонски јазик и култура при ОУ *Николе Тесле* од Загреб, предводени од

наставничката Деспина Белчовска Велинска, во програмата зедоа учество со рецитали на македонски јазик од стиховите на Душко Аврамов, Јусуф Гулевски, Македонка Јанческа и Видое Подгорец и беа наградени со долго ракоплескање од присутните. Потоа хорот *Први Комин Сњежанин* како гостин во музичкиот дел отпеа хрватски народни песни на неколку локални дијалекти, а програмата заврши со настапот на женскиот вокален етно состав *Езерки* кој изведе неколку македонски традиционални песни.

Е. П.

Денот на Координацијата свечено одбележан

Јубилејната 10-годишнина од основањето на Координацијата на Советите и претставни-

ците на националните малцинства за Град Загреб со пригодна културно-уметничка програма

беше свечено одбележана на 7 декември 2013 година во малата сала на КД *Ватрослав Лисински* во Загреб. Меѓу бројните припадници на македонското национално малцинство во РХ, на прославата беше присутен и претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски.

Делотворната соработката на Советите и претставниците со Градската управа на Град Загреб овозможува успешно работење на сите малцинства во Загреб и нивна интегрираност во јавниот и културен живот. Потврда за тоа е и фактот дека од 2013 година Загребската координација е впишана во

Регистарот на Советите на националните малцинства.

- Со оглед на тоа дека Загрепската координација брои 18 национални малцинства, Загреб се смета за најмултиетична и најмултинационална локална единица со жупаниски статус, нагласи на отворањето Золтан Балаж-Пири, претседател на Координацијата.

Претседателот на Советот за националните малцинства на РХ, Александар Толнауер, посочи дека оваа прослава не е само пример за сè она што досега сме го постигнале, таа е и пример дека малцинствата не се само фолклор, туку се рамноправни граѓани и составен дел од ова општество со своите политички интереси и култура.

Присутните ги поздравиле и градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ, изразиле радост што за време на неговиот мандат е сторено многу за подобрување на положба-

та на националните малцинства во Загреб.

Културната програма ја отвори хорот *Бохемиа* на Чешка беседа со химната *Ода на радоста*. Настапија повеќе уметници од националните малцинства со изведба на инструмента-

ли и арии од познати европски композитори, а вокалниот хор *Чипкице* ја заврши програмата со интерпретација на народни песни од неколку малцинства, меѓу кои беше и македонската *Ја сом се напроменило*.

Е. П.

Подароци и желби за здравје, радост и успех

Иако се децата најмали членови на општеството, тие заслужуваат најголемо внимание од нас, возрасните. Не залудно се вели: *Дајте му малку љубов на едно дете и за возврат ќе добиете многу повеќе*. Ваквата љубов може да има само позитивен ефект врз развојот на децата. Но, да не им даваме само љубов, туку и помош и грижа. Зашто децата се нашата најголема среќа.

Со слатките подароци и желби за многу здравје, радост и успех во годината што иде, Советот на македонското на-

ционално малцинство за Град Загреб ги изненади и им ги забави новогодишните празници на учениците од изборната настава по македонски јазик и култура при ОУ *Николе Тесла* од Загреб. Членовите на претседателството на Советот, Лазар Тошанов, Лилјана Грујоска и Рената Фирст, на 14 декември 2013 година ги посетија во училиштето и сите заедно неколку часа весело се дружеа и забавуваа. Притоа, наставничката Деспина Белчовска Велинска ја изрази својата благодарност до Советот што и оваа година,

веќе традиционално ги дарува најмладите кои сега веќе ги има триесеттина на број. Учениците пак, на гостите им ги покажаа новогодишните украси што сами ги изработија, а на Советот за возврат му подарија новогодишна честитка напишана на македонски јазик и потпишана од сите нив.

Искрената насмевка на детските лица зборуваше сè. Таа всушност беше најдрагоцениот подарок што го добија членовите од Советот на МНМ за Град Загреб.

Е. П.

Прва етно изложба во МКД „Илинден“

Првата Етно изложба во двецениското дејствување на МКД Илинден во Риека се одржа на 13 и 14 декември 2013 година, во склоп на Деновите на македонската култура. Во име

на домаќинот изложбата ја отвори Стојанка Ившиќ. За присутните вистинско доживување беа експонатите од традицијата на македонското материјално богатство. Ткаениците, везовите, носиите блескотеа со убавината на народната уметничка изработка. Посебно внимание предизвика женската носија од охридско на Славица Чомов. Таа е составена од бројни делови кои треба да ги потврдат женственоста и убавината. Носијата е стара сто и педесет години и припаѓала на нејзината

прабаба која што потоа била наследство на четири генерации од семејната лоза. Со доаѓањето на Чомов во Риека како што вели таа, и носијата неминовно се вселила во своето ново домашно огниште.

Од другата десна страна на салонот во МКД беа кулинарските специјалитети. Сладокусците можеа да избираат, а нивното задоволство беше видливо и големо. Желбата на сите е единствена: етно изложбата да прерасне во традиција.

В. Т.

Детска драмска вечер

На 7 ноември во МКД Илинден во Риека, се одржа една необична и пријатна приредба. Во рамки на Деновите на македонската култура беше приредена драмска вечер на децата кои посетуваат дополнителна настава по македонски јазик во Основното училиште Центар. По настапот на клавир на Лорена Калиќ, беа прикажани два драмски фрагмента од најзначајните и секако најпопуларни драмски наслови во македонската драматургија. Комедијата *Чорбаџи Теодор* од Васил

Иљоски е приказ на народното секојдневие од 20. век низ весели и анегдотски доживувања. Изведувачи беа Ана Беовиќ, Ева Колариќ и Теа Волариќ. Турското ропство и трагичната љубовна приказна за двајца млади –

тема на драмата на Војдан Чернотински *Македонска крвава свадба* – ги доловија Гоце Таневски и Сара Ѓурѓевиќ. Десетина ученици потоа низ драмски колаж за македонските градови направија интересна прошетка низ убавините на Македонија. Притоа секако посебно

треба да се одбележат трудот и резултатот на нивната учителка Наталија Лековска.

Гости на вечерта беа учениците од Основното училиште *Долац* во Риека.

В. Т.

Заедничко новогодишно дружење

Традицијата на заедничко дружење и годинава на 28 декември ги собра членовите на МКД „Илинден“ во Риека да ја резимираат својата работа и успехите и да се збогуваат со тековната година. Претседателот Илија Христовулов ги поздравил присутните и даде осврт на работата на Друштвото во 2013 година. Во ова време на криза тој истакна дека заедничкото

и работата на сите членови и на сите четири правни субјекти кои живеат под еден кров (МКД „Илинден“, Советот на македонското национално малцинство за Град Риека, претставникот на македонското национално малцинство за Приморско-горанската жупанија и Македонската православна црковна општина „Цар Константин и царица Елена“), оствариле богата и квали-

тетна програма. Тоа е гаранција и за реализација на амбициите во наредната 2014 година. Размената на мислења и искуства, соработката со сите македонски друштва во Р. Хрватска и со хрватската заедница воопшто, се дел од она што ја краси традицијата и афирмацијата на македонската заедница во Хрватска.

В. Т.

Македонските поети и нивните пријатели

Во МКД Илинден во Риека на 5 декември се одржа поетската вечер *Македонските поети и нивните пријатели*. Таа е дел од годинашнава програма *Денови на македонската култура*. Вечерта ја отвори познатото музичко трио: Маја Вељак виолина, Валтер Вељак контрабас и Хрвоје Бугер гитара. Бројната публика топло ги поздрави модерните аранжмани на познатите македонски песни *Јовано Јованке* и *Македонско девојче*. Почитта, љубовта и соработката со Васил Тоциновски и Ивона Дуноски Митев како домаќини,

на најубав начин ги потврдија настапите на петнаесет автори.

Настанот прерасна во своевиден меѓународен поетски фестивал. Се одгласија песните на хрватски, македонски, италијански, унгарски, босански, српски, словенечки и други јазици. Доајенот на речката

поетска фела Ѓакомо Скоти настапи со песната *Бисера* од Константин Миладинов на италијански и на македонски јазик. Свои стихови говореа: Ева Виола, Винко Рибариќ, Валерио Орлиќ, Вања Микелаци, Дамир Марас, Марина Фучиќ, Ксенија Грабузин, Ерние Гиганте Дешковиќ, Бисерка Спајиќ, Ивана Кловар, Боривоје Буква, Неда Шимиќ Божиновиќ, Иво Павлиќ и Абдурахман Халиловиќ. Едногласно беше задоволството и желбата на сите учесници поетската вечер да стане традиционална.

В. Т.

Бал-кан-кан на филмската вечер во Риека

Едната уметност својата вечер на годинашните *Денови на македонската култура во Риека* ја имаше на 11 декември. Уведен збор за историјата на македонскиот филм имаше проф. д-р Васил Тоциновски. Во краткиот историски преглед тој посебно се задржа на нејзините почетоци со првите филмски работници на Балканот, битолските браќа Милтон и Јанак Манак. Тие на најубав начин својата Македонија со подвижните слики ја вклучуваат рамноправно во културните народи на Европа. Вистинскиот развојот следи по Втората светска војна и создавањето на државната продуцентска куќа *Вардар филм*. По првиот цело-

вечерен игран филм *Фросина*, се развиваат и бележат успеси не само на играната, туку и на документарната и на анимираната продукција. Филмот станува трајна вредност и во меморирањето на историјата од која што дел се успешните филмски остварувања *Мис Стон* и *Солунските атентатори*. Во неговата традиција се запишани имињата на режисерите Трајче Попов, Бранко Гапо, Рули Османли, Љубиша Георгиевски, Кирил Ценевски, Столе Попов, Антонио Митриќевски. И на овој план македонско-хрватската соработка се потврдува со режисерските остварувања на Бранко Бауер, Ватрослав Милица и Вељко Булајиќ.

Новиот бран на филмски творци извонредно успешно го најавува Милчо Манчевски со својот првенец *Пред дождот* кој во 1994 година се закити со венецијанскиот Златен лав. А наредната година беше номиниран за престижниот Оскар. Публиката во МКД Илинден имаше можност да види еден од најгледаните македонски филмови – *Бал-кан-кан* на режисерот Дарко Митревски, производство од 2005 година. Ова современо и актуелно балканско патување како акција, авантура и комедија ја заинтригира и насмеа публиката која што филмот го поздрави со долготрајни аплаузи.

В. Т.

Детска радост

На заминувањето на 2013 година, во МКД „Илинден“ во Риека на 20 декември се одржа средбата „Детска радост“. За најмладите членови на друштвото, а по повод божиќните и новогодишните празници, се организираше пригодна програма со учество на Дедо Мраз. На децата тој им подели педесет слатки новогодишни пакетчиња. Притоа им посака весело и безгрижно детство, а

низ постојано учење и работа да пораснат во големи и добри луѓе. Акцијата што традиционално се одржува ја помогнаа повеќе донатори. Посебна радост предизвика програмата што ја изведоа учениците од Основното училиште „Центар“ кои ја посетуваат дополнителната настава по македонски јазик. Под сигурната и креативна грижа на наставничката Наталија Лековска се кажуваа сти-

хотворби, а особена радост предизвикаа драмските фрагменти „Човекот учи додека е жив“ и „Новогодишна приказна“ кои беа подготвени специјално за оваа прилика. Така, на најубав начин беа заокружени годинашните бројни настани кои ја исполнија програмата на „Денови на македонската култура“ во Риека.

В. Т.

Желба ми е Македонците да се поврзани и регионално

Тешко е да се расте во свет исткаен од две паралелни истории. Едната сокриена, егејска и партизанска, историја на татко азилант во Македонија, домазет во Хрватска, кој ниту во родната куќа на илјада километри од Грција не зборувал македонски. И втората, која кога ќе се отворела под налетот на македонската музика откривала свет на оние кои сонуваат за самостојна Македонија, мали луѓе со големи срца кои далеку од огништето и понатаму живееле со желбата за обединување

Во таков свет растел Бранко Атанасовски од Винковци, син на Илија од Егејска Македонија, оженет за Љиљана, татко на два сина, претставник на македонското национално малцинство за Вуковарско-сремската жупанија. Тој го живее и продолжува сонот на таткото: и самиот се залага и посакува Македонците да се посилно поврзани не само во Хрватска, туку и регионално, сè до Македонија и Грција. Европски. Без граници.

Претставник сте на македонското национално малцинство за Вуковарско-сремската жупанија со втор мандат. Како дојде до тоа?

Отсекогаш сакав да стапам во контакт со Македонците од Хрватска. Не познавав многу Македонци додека растев. Пред речиси пет години, ми засвонит телефонот дома и ми се јави Анастас Оџаклиески, тогашен претседател на Советот на Македонците за Град Загреб. Ме побара со прашање дали сум Македонец и дали би сакал да се активирам, да се јавам на локалните избори како претставник на македонското национално малцинство за мојата жупанија. Идејата ми се допадна, но не знаев што таа точно значи додека не се видовме и не поразговаравме поопширно за сè, за неговата и мојата желба да ги видиме Македонците поактивни на хрватската политичка сцена. Тој ми донесе материјали, музика, ми донесе адреси... На локалните избори 2007 година се пријавив и бев избран за

претставник на Македонците за Вуковарско-сремската жупанија. Да, ова ми е втор мандат. Дури кога го добив, сфатив дека е потребно да имаш втор мандат ако сакаш нешто навистина да знаеш, да направиш, да помогнеш. Првиот мандат е само почеток.

Колку се важни претставниците на нашето малцинство на жупаниско ниво?

Ако немаш претставник, не можеш да дејствуваш ни на културен план. На пример, ние немаше да имаме македонско училиште во нашата жупанија ако не беше и оваа политичка функција! Не сакам да речам дека јас одиграв поважна улога од Саша Атанасовски, далеку од тоа. Без Саша немаше да имаме ни училиште во Вуковар, а камо ли во Винковци. Но, улогата на претставникот се сите малцински прашања поврзани со неговиот народ, од станбено згрижување па натаму, вклучително и прашањето на образование на својот мајчин, македонски јазик. Важно е и да се поттикнуваат Македонците да се изјаснуваат како Македонци. Инаку, активен сум во Македонското културно друштво „Браќа Миладиновци“ во Осиек од почетокот на мојот мандат, од 2008. Од тогаш па сè до 2012 бев и член на Надзорниот одбор на Друштвото. Сакав да му помогнам на Друштвото, да го вклучам во што повеќе активности посебно во мојата Жупанија. Ке ги истакнам настапите на секциите на Друштвото во Вуковар, Петровци, се трудев да би-

дам врска помеѓу друштвата од мојата жупанија со „Браќа Миладиновци“ како дел од идејата за зајакнување на македонско-хрватската соработка. Едно ми остана неисполнето: Друштвото да учествува на Винковачките есени и Ѓаковечките везови... Се надевам дека ќе успеам во тоа. Инаку, член сум на Координацијата на претставници и совети на македонското национално малцинство во Република Хрватска.

Кој е Бранко Атанасовски? Кажете ни нешто околу Вашето македонско потекло.

Татко ми беше Македонец, Илија, родум од Егејска Македонија, од Леринско, с. Песочница. Тој до 1948 војувал со грчките партизани, бил курир. Во Македонија пребегал и добил азил по завршувањето на Втората светска војна кога на власт во Грција, по нивната граѓанска војна (1946-1949) доаѓа владата тогаш активно поддржувана од САД и В. Британија, а не грчките партизани-комунисти кои тесно соработувале со титовите и партизаните од Македонија. Во старите документи сè уште го имам неговиот македонски азилантски пасош! Татко ми знаеше и македонски и грчки. Ми раскажуваше како научил, како жандарите на децата од егејскиот дел им давале рицинус ако ги фателе на улица да зборуваат македонски! Интересно е и историјата на нашето презиме: прво сме биле Крошорацки, па Мантевски, па Танасов и дури најнакрај Атанасовски. Моите чичковци се пак

Апидопоулос. Некои се живи, во Грција, некои во Америка...

Како Егеецот-бегалец се нашол во Хрватска?

Во Македонија Илија добил работа во Алкалоид, во Скопје. За фирмата играл фудбал. На една од пријателските натпревари дошол до Осиек. Овде се запознал со некој колега, Хрват, од Сапонија или некоја друга фирма, не памтам точно, кој живеел во Нијемци. Почнале да се дружат, пријателот го поканил на гости, а таму татко ми ја запознал мајка ми (која инаку е Далматинка!). Се родила љубов и тој со истото торбиче-врзопче, само со дрес, копачки, гаќици и чорапи, останал во Нијемци. Тука 1955 година се родил мојот прв брат Томислав, кој умрел како бебе. По него, 1958, мојата сестра, Софија. А јас сум роден 1963. Во годината на земјотресот, но неколку месеци пред него.

Зборувате македонски. Каде го научивте јазикот?

Зборувам ама не како што би сакал, за жал. Имав 24 години кога заминав за Канада, кај мои роднини, братучеди од чичко. Со нив всушност прв пат научив македонски, егејски македонски, а и англиски. Таму

бев околу 13 месеци. Дома не зборувавме македонски. Ама затоа сега учам, интензивно! Дури две школи за возрасни поминав, едната со проф. Благоја во Осиек, а другата во Вуковар. И помладиот син го носев со мене и научи кирилица! Главен проблем ми е што ретко зборувам, што јазикот не го користам активно. Македонците кои ги знам, зборуваат само хрватски. Ама би рекол, најважно е во срцето како се чувствувааш: кога ќе ти заигра во градите кога ќе чуеш македонска песна, знаеш што си!

Неодамна во хрватскиот печат се појави информацијата дека Грција ќе бара нова отштета од Германија за штетите сторени во текот на Втората светска војна. Германската страна тврди како исплатените 115 милиони германски марки на грчките жртви на национал-социјалистичкиот терор се повеќе од доволен износ. Но, грчката страна не се согласува со овој став. Страдањата на егејските Македонци не се на платниот список на грчката влада, како долг кон македонската. Треба ли да бидат?

Секако! Татко ми имаше доживотна забрана за одење во Грција. Еден човек еднаш го

прошверцувал, па така отишол да си ги види роднините. Ни јас не сум бил во Грција. До скоро мислев нема да ме пуштат дека сум дете на Егеец! Зборувам за стравот кој е во човекот, без да сака. Татко ми сонуваше Македонија да биде обединета. Цел подрум во куќата на чичко ми во Торонто беше облепен со слики на револуционери, политичари, поети, локации во Македонија, карти. Меѓу нив ја паметам и слика на Рацин. Грција треба да им плати на Македонците прво во однос на имотите. Да ни го вратат она што ни е наше. Дедо ми имал четири споени куќи, за сите четири сина во Песочница. Сè останало таму. Сè е одземено и ништо не е вратено. Мислам дека само еден од чичковците успеал нешто да си врати од имотот. Есапот е јасен: една четирикратница, 300-400 овци, коњи, 70 хектари земја... Вредни и богати биле Егејците.

Душевното зло, децата, разделените семејства, искинатите врски... Не знам како може да се плати за нешто што е морално зло на грчката политика. Македонската страна треба поактивно да работи на ова прашање.

Јулијана Тешија

Бадник во МКД „Билјана“

Оваа година Македонците од Задар на традиционален начин го прославија големиот христијански празник Бадник. Поставената трпеза во просториите на Друштвото беше богата со посни специјалитети карактеристични за македонското поднебје. Помладите и постарите членови на Друштвото се собраа на овој голем ден да искажат почит кон големиот празник и да се сплотат како една фамилија. Иако далеку од својата татковина, задарските Македонци секоја година прославувајќи ги на традиционален начин Бадник и Божиќ успеваат да создадат домашна атмосфера,

ра, како да се во своите домови низ Македонија. Иако не беше присутен свештеник да одржи литургија, претседателката на Друштвото Мирјана Мајиќ зборуваше за значењето на Бадник и Божиќ, па присутните се потсетија што всушност значат

сите тие обичаи кои Македонците спонтано ги практикуваат секоја година за овој празник.

Во придружба на црвено вино, се кршеше традиционалната пита со паричка која како домаќинка на куќата ја подготви Мирјана Мајиќ, а пак паричката и се падна на Драга Барбера. Присутните ја искажаа својата благодарност што и по толку години живот надвор од својата татковина имаат шанса да ги празнуваат овие православни празници на автентичен начин што ги прави да се чувствуваат како да се во Македонија, а тоа е за нив голем благослов.

Е. К. К.

Вечер на песни, поезија и фолклор

Традиционалната манифестација „10. Денови на македонската култура“ во Задар се одржа на 21 декември во организација на МКД „Билјана“. Присутни беа околу 80 гости, членови на МКД „Билјана“ и останати љубители на македонската песна, храна и она што значи македонска забава во секоја смисла на зборот. Откако претседателката на друштвото, Мирјана Мајиќ ги поздрави присутните, истото го направи потпретседателот на Советот за националните малцинства

на РХ, Веселко Чакиќ, со кого Македонците од Задар имаат одлична соработка.

Како гости на овој настан дојдоа и други претставници на националните малцинства од Задар, како и 25 членови на МКД „Македонија“ Сплит. Посебен поздрав добија членовите на Дијабетичното друштво од Задар, особено брачниот пар Сориќ, како и претседателката на Матица Задрана, Миленка Буквиќ. Од задраните кои верно ги следат Македонците на сите манифестации во Задар, прису-

тен беше брачниот пар Божин до кој Мирјана Мајиќ упати специјален поздрав. За добрата забава беше задолжена Олга Барбир која беше поканета како учесник во програмата на вечерта и која како по обичај, успеа сите да ги дигне на нозе со репертоарот на песни кој го изведува.

Забавната програма освен со песна, беше збогатена и со хумористичен дел во кој Мирјана Мајиќ ја изведе својата монодрама „Живот со силикони“ и ги насмеа гостите до солзи. Надица Жампера читаше песни од збирките на Анка Рабузин и Мирјана Мајиќ.

За одличната храна беше задолжена етно секцијата на Друштвото на чело со Драган Јакимовски, кој го подготви славното тавче гравче по кое Македонците во Задар се одамна познати, како и традиционалната македонска баклава, кадаиф и многу други традиционални специјалитети.

Елена Кипровска Кнежиќ

Амбасадорска помош за пензиските решенија од Македонија

На 17 ноември 2013 година во посета на Македонците од Задар и МКД „Билјана“ дојде амбасадорката на Република Македонија во Република Хрватска, Даниела Караџоска. На средбата стана збор за многу теми кои ги поврзуваат Македонија и Хрватска и генерално за состојбата во двете држави. Претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ, и искажа благодарност за посетата, во текот на која Македонците можеа да дознаат некои новости во врска со нивната татковина, но и да ги истакнат своите проблеми за кои

сметаат дека токму Амбасадата може да им помогне. Мајиќ повторно го потенцираше проблемот со кој веќе долги години се соочува друштвото во Задар, а тоа е немањето своја

просторија, а амбасадорката вети дека лично ќе се потруди МКД „Билјана“ конечно да добие простор каков заслужува.

Присутните од постарата генерација до-

бија шанса да ги искажат своите проблеми, а акцентот го ставија на проблемот со пензиите на кои имаат право од Македонија, а чии решенија каснат. Амбасадорката Караџоска вети дека ќе се ангажира во решавањето на проблемите со кои тие се среќаваат и ќе се потруди повеќе да не доаѓа до такви случувања.

Присутните имаа можност да чујат и вести во врска со состојбата во Македонија. Амбасадорката истакна дека ситуацијата сè повеќе се подобрува.

Е. К. К.

Достигнувања на секциите

Секциите на МКД „Билјана“, кои работат континуирано преку целата година, со многу љубов и посветеност организираа заедничка вечер во просториите на Друштвото – македонска седенка при што секоја од нив имаше можност да им ги прикаже на гостите резултатите од досегашната работа. Првиот дел од вечерта на 30 декември им беше посветен на голе-

мите македонски автори Кочо Рацин и Костантин Миладинов, за чиј живот и дело се кажа по некој збор, а потоа гостите уживаа во нивните творби. Присутните со голема гордост и почит дискутираа за нивните дела, бидејќи тие биле и ќе бидат македонски културен бренд. Она на што се посебно горди членовите на „Билјана“, а и останатите

друштва кои дејствуваат во Хрватска, се секако македонските автори кои живеат и творат токму тука. Па така, членови на литературната секција читаа песни од збирките поезија на Мирјана Мајиќ, Анка Рабузин, Елизабета Петровска, Ивона Дуноски Митев, Милена Златеска и други автори кои се секој пат барани од гостите на

случувања од ваков тип поради емоциите кои ги будат и обработените теми кои успеваат да допрат до слушателите.

После минутите посветени на поезијата, атмосферата се вжешти кога започнаа да се пеат стари македонски песни. Во текот на вечерта, гостите имаа прилика да уживаат во изложбата која ја подготви етно секцијата во самото Друштво. Драган Јакимовски,

како водител на секцијата, се погрижи изложените предмети да изгледаат прекрасно иако сработени од аматери. А за сите членови на Друштвото ова значеше едно убаво заокружување на 2013 година со надеж дека новата година ќе донесе уште многу вакви дружења и соработки со позитивни исходи.

Елена Кипровска Кнежиќ

Дедо Мраз со подароци во МКД „Билјана“

Громна радост и среќа им донесе Дедо Мраз на најмладите, па и на оние поголемите кога одлучи на 14 декември да дојде во МКД „Билјана“. Пакетчиња, божиќни песни и многу шарени балони – и забавата беше загарантирана. Дечињата беа посебно изненадени кога Дедо Мраз лично им подари по едно пакетче и се сликаше со секое од нив. Но пред да добијат подароци мораа да признаат дали биле добри во текот на изминатата година и дали ги слушале родителите, затоа што за оние немирните Дедо Мраз имаше подготвено и по некоја прачка. Но имаше за секого по нешто, и постарите членови на друштвото се искусни во добрите забави, па така и овој пат со богата трпеза и празнична му-

зика си поминаа одлично на оваа предновогодишна забава. Оваа традиционална забава со подароци за најмладите која се одржува секоја година во МКД

„Билјана“ беше овозможена од претставникот на Македонците во Задарската жупанија, Мирјана Мајиќ.

Е. К. К.

Фасцинантните дела на Јансен Чапар

МКД *Македонија* со организирањето на оваа изложба покажа дека во Сплит можат да се организираат изложби на македонски уметници кои ќе соберат одлични критики. Соработката со одделот на ХАЗУ во Сплит ја доведе во Сплит, во палатата *Милези*, изложбата на Јансен Чапар.

Јансен Чапар е македонски академски сликар по потекло од селото Нерези покрај Скопје, а кој веќе неколку децении работи и твори во Штутгарт, во Германија. За себе вели дека е вљубен во ноќта, не само затоа што ноќта му е омилено време на творење, туку и затоа што верува дека предметите добиваат име, форма и смисла некаде околу еден час пред зората, инспириран од допирот на дневното светло со ноќта на црквата *Св. Пантелејмон* во Нерези.

Изложбата е полна со фасцинантни дела, почнувајќи од

кукли, насликани платна, преку 3Д слики инспирирани од иконостасите на македонските цркви, како и керамички скулптури. Најистакнат е неговиот дел на невообичаено сликарство – сликарство со медицински шприц и игла и леплива маса со најлонски конци преку кој во сликата твори „структури на невидливото“. Земајќи сè во предвид, сето ова беше право уживање за посериозните љубители на сликарската уметност.

ска песна за која се погрижи пејачката група *Македонија*. Самиот уметник на отворањето изведе еден доста препознатлив перформанс со кој со кинето на старомакедонското знаме со сонцето од Кутлеш, покажа дека сето она што е отргнато и поделено од Македонија, во срцата на сите Македонци е сè уште цело и единствено и дека е само прашање на времето кога повторно ќе се спои во едно.

Биљана Митревски

Невообичаен дочек на Дедо Мраз

Кога оваа година по осми пат Дедо Мраз тргна од Северниот пол кон македонското културно друштво во Сплит, не очекуваше ништо поинаку од она на што веќе навикна во овие седум досегашни слетувања на оваа адреса. Се подразбираше дека таму ќе го дочекаат нестрпливите мали припадници на македонското национално малцинство од Сплит со нивните родители, баби и дедовци.

Но дека ќе го дочекаат со еден „Волшебен Дуо“ и со „жива“ музика, не му паѓаше ни на крај на памет. Оваа година членовите на оркестарот „Македо“ си дадоа задача да го изненадат „Дедото со црвен костим и бела

брада“ на начин да му испеат десетина Божиќни песни на огромна радост и изненадување на најмладите. Така, кога тој влезе во големата просторија со полна вреќа подароци, од сите детски грла подржани од гитара и виолина се заори песната „Среде соба висока, елката ни стои... порасни уште две-три педи, за да може Дедо Мраз дарови да реди“.

Се потруди и тој на начин што најде време освен со пакетчиња, да ги награди најмладите и со заеднички фотографии за долг спомен на овој несекојдневен дочек.

Биљана Митревски

И градоначалникот Балдасар на божиќната литургија

Прославата на Божиќ во Сплит оваа година доби една нова димензија која само покажа колку самите Сплиќани, па и нивниот градоначалник Иво Балдасар, ги ценат и почитуваат своите сплитски Македонци. Имено, се случи по прв пат од постоењето на Македонската православна црква во Република Хрватска на една свечена Божиќна литургија да присуствува градоначалник на еден хрватски град, а тоа беше Иво Балдасар, градоначалникот на Град Сплит. Во црквата *Госпа од Анчела*, каде што сплитските Македонци тра-

диционално ги слават своите верски празници, на покана на претседателот на МКД Македонија, Ангел Митревски, се појави и градоначалникот Балдасар. По литургијата и поздравите кои му ги

упати свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, Балдасар со скромниот поздрав „Христос се роди“ им го честита Божиќ на сите присутни Македонки и Македонци.

По свечената литургија, на повик на отецот Кирко и останатите Македонци, сплитскиот градоначалник заедно со својата сопруга се придружи во прославата на Божиќ во просториите на сплитските Македонци, каде што го истакна традиционалното пријателство помеѓу Хрватите и Македонците и одличниот однос кој Сплиќаните го имаат кон своите Македонци. Тој со овој свој гест им укажа голема чест на сите присутни и уште еднаш докажа дека е вистински градоначалник на сите граѓани на Сплит.

Б. М.

Смотра на културното творештво на малцинствата

Во големата сала на Домот на хрватската војска во сплитската ЛОРА, на 19 декември се одржа четвртата Смотра на културното творештво на националните малцинства кои дејствуваат на територијата на Град Сплит. Манифестацијата се одржа во соработка на Координацијата на градските национални Совети на националните малцинства за Град Сплит и Градската уп-

рава на Град Сплит, како организатори и покровители, а учесници во програмата беа културните друштва на националните малцинства од Сплит.

Програмата беше отворена со уводните зборови на Ана Дјелдум, шеф на кабинетот на сплитскиот градоначалник Иво Балдасар, која истакна дека во време на давањето на подароци за Божиќ и Нова Година, кога се дружиме со своите најблиски,

малцинствата на самиот Сплит му го подарија она највредното што го има еден народ – културното наследство. Таа рече: „Градот Сплит е горд што има голем број на национални малцинства кои се трудат да ги зачуваат своите традиционални вредности“ и им посака на присутните среќни празници во името на градоначалникот и на сите вработени во Градската управа.

На манифестацијата учествуваа претставници на македонското (МКД „Македонија“), словенското, унгарското, босанското и српското национално малцинство. Двочасовната програма беше исполнета со богати и разновидни содржини пред преполната сала. Се изменуваа фолклори, ора и игри, хорско пеење и соло настапи. За крај, се заврши со едно мултинационално дружење со пригоден коктел.

Биљана Митревски

Есенско-зимска прошетка

Војноември беше во знакот на **19. Денови на македонската култура** кои кулминираа со **Роденденскиот концерт на МКД „Браќа Миладиновци“** на 9 ноември 2013 година. Концертот започна со изложбата на ракотворби на етно секцијата *Везилки* и слики во техника масло на нашиот долгогодишен член, Фрањо Бољешкиќ, а продолжи со настапите на секциите на Друштвото. Детската секција *Бисерчиња* настапи со рецитации и песни на македонски јазик, пејачката секција *Вардарки* се претстави со четири традиционални песни од богатото македонско народно творештво, играорната секција *Танец* настапи со сплет ора, додека инструменталната секција *Т’га за југ* со мајсторски инструментални изведби и преработки. Роденденот го збогатија нашите гости од Унгарското културно уметничко друштво *Дарда* од Дарда, кои настапија со унгарски песни и ора, како и од Здружението за култура и уметност *Иљо Антески Смок* од Тетово, кои изведоа рецитации, песни и ора од Македонија. Со нив, со неколку песни и бис настапи и познатата пејачка на народни песни *Јулиа*.

На возвратен настап не се чекаше долго: веќе на 10 ноември 2013 г. МКД „Браќа Миладиновци“ со својот *Танец* замина за Дарда каде настапи на **8. Денови на унгарска култура во Дарда** во организација на Ун-

гарското културно уметничко друштво *Дарда*.

На 18 ноември 2013 г. амбасадорката на Република Македонија во Република Хрватска, **Даниела Караѓозоска**, го посети нашето Друштво и имаше средба и разговор со претседателот на МКД „Браќа Миладиновци“ **Крсте Атанасовски**, со членовите на Друштвото и претставниците на македонското национално малцинство за Град Осиек, **Леа Странски** и за Осиечко-барањска жупанија, **Благоја Јовановски**. Средбата ја обогатија со својот настап и најмладите, **Анамарија Жагар** и **Михаел Вида** кои рецитира песни на македонски јазик.

На 22 ноември 2013 г. беше промовиран **преводот на македонски јазик на книгата на Маријан Губина „260 Дена“**. Оваа книга на потресен и искрен

начин ги пренесува воените искуства на 10-годишниот Маријан не како сеќавање за да се врати доживеаното, туку како спомен како да не се повтори и како да се биде поинаков. Оваа порака на авторот Губина силно одекна меѓу членовите на Друштвото и другите бројни гости кои таа вечер дојдоа во клубот *Саунд* во Осиек.

Свечениот и јубилеен 50. роденден на ОУ „Вијенац“ во Осиек оваа година го обоија најмладите: учениците по македонски јазик! Тие настапија со рецитација (**Елена Атанасовски** и **Нивес Пладер**), оро во носии (сите деца) и со песната *Македонско девојче* во изведба на **Рута Марија Велешанов**. Децата изработија и голема честитка за Училиштето, напишана на македонски јазик и обоена со традиционалниот македонски вез која му ја подарија на директорот на училиштето, **Стјепан Сокол**.

Декември, предновогодишниот и предбожиќниот период, беше полн со активности на најмладите: се украсуваше Друштвото, се китеше елка, се правеа лампони. На 19 декември скромно, но весело, се прослави празникот *Св. Никола*, со песна и закуска организирана од страна на етно секцијата *Везилки*.

Јулијана Тешија

За самобитноста и непокорот на Македонците

Нивната историја помалку или повеќе е идентична со онаа на другите словенски народи

Македонската култура и цивилизација низ векови, со посебен осврт на ликот и делото на Александар Велики во современата македонска култура и цивилизација беше тема на предавањето што проф. Горан Калоџера го одржа на 20 ноември, во МКД Илинден во Риека. Тоа е дел од програмата на годинашните *Денови на македонската култура*. Самата тема и интересниот приод во нејзината обработка на предавачот, предизвикаа особен интерес. Осврнувајќи се на древните столетија кои се исполнети со величествениот подвиг на го-

лемиот воин, Калоџера истакна оти вистинското присуство и неговото промовирање во македонската книжевност го остварува знаменитиот Ѓорѓија Пулевски во втората половина на 19. век. Неговата извонредно значајна поетска и лингвистичка активност ја заоруваат најдлабоката бразда во конституирање и афирмација на македонската национална мисла. Секој негов втор збор е Македонец и Македонија. На својот мајчин македонски јазик тој го

промовира Александар Велики како стожерен лик и симбол на македонската многувековна традиција и самобитност. Едноставно прераснува во симбол на сенародните стремежи за извојување на сопствените национални и социјални права и слободи. Нова негова афирмација се бележи во последнава деценија не само во општественото живеење, туку и со нови поетски, прозни и драмски дела во современата македонска книжевност. Неговите

лик и дело истовремено семакедонска идентификација која што во себе содржи и многу значења на универзалните и општочовечки димензии на светската цивилизација.

Самобитноста и непокорот на Македонците и на Македонија познати му се на светот. Нивната историја помалку или повеќе е идентична со онаа на другите словенски народи. На тие македонско-хрватски релации во своите искажувања се задржаа и академик Петар Стрчиќ, Горан Петрц, раководител на кабинетот во Приморско-горанската жупанија и парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински, кој на присутните им го честиташе денот на Свети Архангел Михаил.

V. T.

Одбележан Денот на човековите права

Традицијата се одржа и оваа година кога по деветти пат со пригодна свеченост се одбележа „10-ти декември – Денот на човековите права“. Во организација на новоформираната Координација на советите на националните малцинства и претставниците на истите во Градот Сплит, централната свеченост се одржа традиционално

во ресторанот „Болеро“ во Сплит.

Прославата се организираше под покровителство на новиот сплитски градоначалник Иво Балдасар, во чие име на присутните им се обрати раководителката на неговиот кабинет, Марина Протиќ. Во својот говор таа го истакна значењето на тој ден,

не само за малцинствата, туку и за самиот Град Сплит, кој на овој начин го покажува и своето мултинационално богатство.

Во името на Советот на националните малцинства на Република Хрватска присутните ги поздрави Ангел Митревски, кој во своето обраќање кон присутните укажа на значењето на овој ден за сите припадници на

националните малцинства во Град Сплит. Тој нагласи и дека и присуството на бројните Хрвати на оваа свеченост докажува дека малцинствата во Сплит се добро интегрирани, но не и асимилирани.

Последната негова констатација за интегрираноста и асимилацијата доби потврда во музичкиот дел на прославата која ја водеше познатата водителка Олга Барбир со својот репертоар на песни и ора од сите домицилни држави на присутните малцинства. Од Словенските „попевки“, преку босанските „севдалинки“ до македонските „песни и ора“, унгарскиот „чардаш“ па и рускиот „казачок“ – за секого по нешто до касно во ноќта.

Биљана Митревски

Денес се изврши големо и преславно чудо: Дева раѓа, а утробата не и се распаѓа; Словото се воплотува, а од Отецот не се одвојува; ангелите слават со пастирите, а ние со нив пееме: Слава на Бога во висините, и мир на земјата“ (стиховна сти-

Рождество Христово

хира на Вечерна од Божик).

На овој светол ден, на Великиот празник на Рождеството Христово, во МПЦО „Св. Злата Мегленска“ – Загреб и МПЦО „Св. Наум Охридски“ – Сплит, богослужеше парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински а во МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“ – Риека и МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ – Пула отец Васил Пецуровски кој допатува од Република Македо-

нија. Многумина дојдоа да го пречекаат Овоплотениот Спасител, а црквите беа премали за да ги соберат колоните верници, кои трпеливо чекаа да влезат и да се поклонат на Младенецот, но и да се соединат со Него, преку учеството во светиот Путир.

По завршувањето на Богослужбите, беше прочитано и Божиќното послание, во кое Неговото Блаженство Архиепископот Охридски и Македонски г. г. Стефан, заедно со чле-

новите на Светиот архиепископски синод на Македонската православна црква – Охридска архиепископија, на сите верни чеда им го честита Христовото Рождество.

За прв пат во 20-годишното постоење, годинава имавме чест на Богослужбата во Сплит и Загреб да присуствуваат и градоначалниците Иво Балдасар и Милан Бандиќ, на кој од името на УО му беше доделена благодарница и крст.

о. Кирко Велински

Богојавление – Водици во Загреб

Спасителу наш, кога се крсти во Јордан, ги освети водите, прифаќајќи еден слуга да ги положи своите раце врз Тебе, за да го исцелиш светот од страстите. Голема е тајната на Твоето јавување! Човекољупче Господи, слава Ти“ (хвалитна стихира на Утрена на Богојавление). Дојдете да Го славиме Оној, Кој денес и се јави на вселената и Кој ја покажа Неговата

светлина врз нас. Беспочетното Слово, денес Отецот Го прослави меѓу луѓето и непогрешливо изјави: Овој е Мојот возљубен Син, Кој Ми е рамен по природа. Денешниот велик празник, светото Богојавление на нашиот Господ Бог и Спасител Исус Христос, во МПЦО „Св. Злата Мегленска“ во Загреб, беше прославан со света Литургија, на која богослужеше парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински. По завршувањето на Литургијата, беше извршен чинот на Големиот (Богојавленски) водосвет, а потоа како што е традиција го лицитиравме Светиот Крст. Оваа година Светиот Крст го купи нашата почитувана амбасадорка на Р. Македонија во Р. Хрватска, Н.Е. Даниела Караџоска. Средствата ќе бидат уплатени за изградба на нашата Црква во Загреб.

о. К. В.

Никола Апостолов

Ин мемориам

На 28 ноември 2013 г. се упокоил Никола Апостолов. Опелото се изврши во присуство на голем број сонародници, пријатели, соседи и почитувачи, а го предводеше парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински. Никола Апостолов е роден 1929 година во Неготино. Во Скопје, дипломираше на Филозофскиот факултет, одсек географија, а потоа ја запознава својата животна сопатничка Вера, со која ги добиваат и своите ро-

зби Роска и Елеонора. По завршувањето на факултетот се враќа во родното Неготино и се вработува како наставник. Подоцна станува и директор на „Повардарие“. Во 1983 година доаѓа во Загреб како претставник на „Повардарие“ и останува до своето пензионирање. Активно се вклучува во асоцијациите на Македонците давајќи свој придонес со знаењето, мудроста и умешноста. Посебно активно се вклучува во формирањето на

In memoriam

МПЦО „Св. Злата Мегленска“ Загреб, каде ја добива довербата и станува домаќин. Полни 18 г. неуморно работи на својата должност, секогаш пречекувајќи ги верниците со насмевка и со некоја умесна шега карактеристична за него. Беше неизмерна чест да се познава една таква личност. Многу ќе ни недостасуваат добрината и ведриот дух на чичко Никола. Бог да го прости, нека му е лесна земјата!

И. Л.

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja
*Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Ин мемориам

Замина уште еден од основачите на МКД „Македонија“

„Понекогаш должноста на претседател на некое македонско културно друштво ве доведува во ситуација во која не би сакале да бидете. Една од нив е кога морате да се поздравите со некој од своите долгогодишни членови кои изненадно го напуштија овој свет“ изјави почесниот претседател на МКД „Македонија“, Владимир Апостолски на испраќањето на чичко Вито на сплитските гробишта Ловринец. Чичко Вито, т.е. Витомир Лазаревски почина ненадејно на 27 јануари, иако само два дена пред тоа се дружеше со нас на саботните собирања во МКД „Македонија“. Од првите денови, па до своите последни часови се грижеше за сите членови на Друштвото. Неговото ведро расположение ќе ни остане во спомен засекогаш. Упатуваме сочувство до неговото семејство.

1932 - 2014

Б.М.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Страниците на нашето списание „Македонски глас“ отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОРИ
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш „Македонски глас“

ПРЕТПЛАТА НА „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

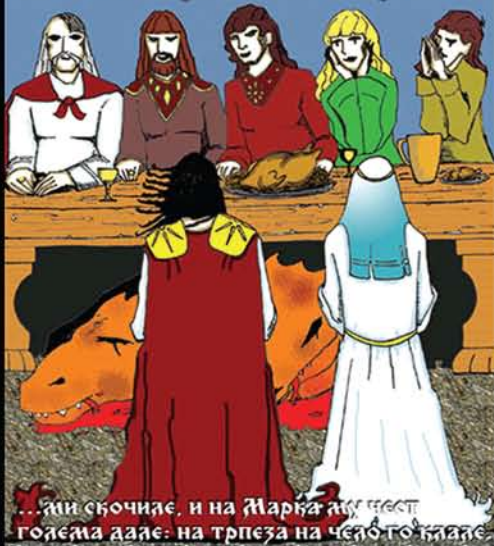
Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

И си зеао увава невеста, та си пошао у Реџа Шестофрџа. Ђога Марќо у Реџа ми дошао, и ми пошоа на чесна трпеза, та му фрџаа до три зверски глави; оа глави се сите упиашџае и на ноге сите...

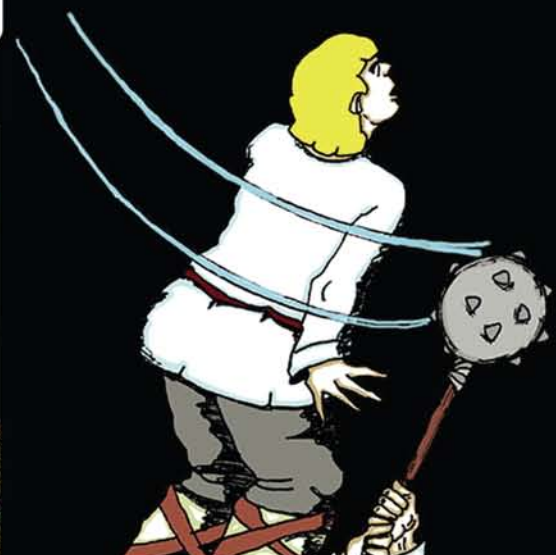
... ми скочџае, и на Марќа му чест гојема даае: на трпеза на цело го глаае.

Тога Марќо виџна постар девер, деан рече, Марќо проговори:

Ој ти море, постари девере, џога не си ти за девер да си, зашто си се ти девер сториао и невеста на пат си оставиа? Наведи се јас да те научам, за друг пат, џаџ да бидеш девер.

Се навеае Грујо постар девер, Марќо уари до шест боздогана.

И повиџаа стара Воџаџина, петнаесет уариа боздогана, му преџршиа сите негој ребра. Што повиџаа и старега свата, петнаесет уариа боздогана: џому еден, џому два уариа, и сеџому дарот му го враџаа, што му зеаа лоша зверетина.

И си седааа на чесна трпеза, та повиџаа млаадата невеста, да се џаања и раџа да баџне. Ми уариае свирци, табуанци, паџ отпрво се потџачи свадба, сите јааат и вино си пијат и сите се рааосно веселаат.

Тога ми се Воџаџин потсетиа, проговори и Марќа ми праша:

Деан Марќо тога проговори:

Ој ти море, стари Воџаџине, Бараар мајџа, Бараар ми е татџо, ситна песоџ ми е моја џуџа.

Ој ти море, незнаен деанија, џе те прашам, право да ми џажеш: џоја мајџа тебе те родџаа, и џој татџо тебе те гледаао?

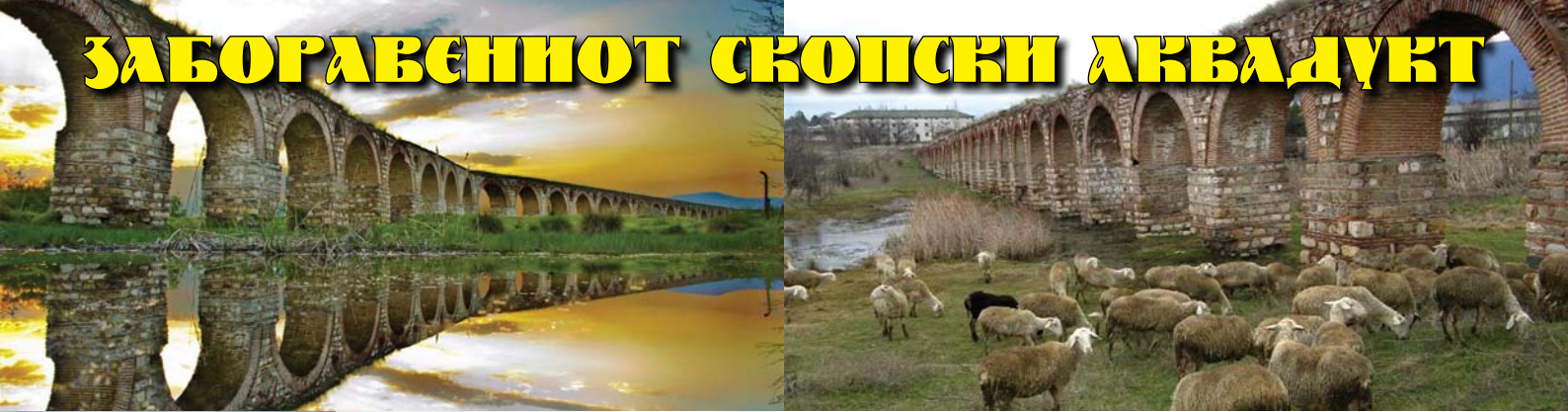
Вога чуао џраџа Воџаџина, што му џажа Марќо џраевџе, тој се сетиа оти тој е Марќо. Деан веан џраџа Воџаџина:

Ој ти море моџче, помаа девер, ти си мој син, јас сум твој татџо, сум ти џааао име твоје Марќо, треџа вечер тебе те нареџае, ти да бидеш јунаџ над јунаџа, ти да станеш моџче за женеење и џосџите мене да ми скршиш, џога џе си јунаџ ти порастеш, наречница треџа таџа рече.

ЗАБОРАВЕНИОТ СКОПСКИ АКВАДУКТ

Скопскиот аквадукт во 1902 г.

Скопскиот аквадукт во 1930-тите г.

Вистинска туристичка атракција за Македонија претставува познатиот аквадукт – римскиот водовод. Овој импресивен археолошки локалитет се наоѓа во непосредна близина на Скопје, поточно на 2 км северозападно од градот во скопската населба Визбегово. За него не постојат прецизни археолошки ископувања и истражувања, поради што не се знае точното време на градбата и неговиот градител, односно постојат повеќе претпоставки. Според градежните карактеристики, најверојатно постоел уште од раниот среден век, а подоцна бил обновен.

Познатиот хроничар Прокопиј смета дека водоводот бил подигнат во византискиот период од 527-565 г., во времето на владеењето на Јустинијан I и затоа тој се нарекува уште и Јустинијанов аквадукт. Бил изграден со намена за донесување вода до античкиот град Скупи од изворот Лавовец во селото Глуво на Скопска Црна Гора. Водата преку аквадуктот се пренесувала со цевки со пречник од 25 см што

оделе во правец запад-исток. Завршувал со чешма од каде се полнела вода за пиење и се поела стоката. Постои и друга претпоставка дека аквадуктот е изграден во 15. век кога во Скопје се граделе многу нови исламски градби, џамии и амами, за чии потреби биле неопходни големи количества вода.

Во врска со изгледот, состојбата и функционирањето на овој водовод, постојат повеќе записи, цртежи и фотографии на познати историчари, хроничари и странски патописци, чии податоци се разликуваат. Аквадуктот бил созидаан од камен и тули и имал 200 лакови од кои денес останале 55, но во Енциклопедијата на ликовните уметности објавена во Загреб во 1960 г. пишува дека тој се состоел од само 55 лака. Според податоците од 1514 г., аквадуктот е составен од 2 пристапни рампи, 53 масивни столбови на кои се потпираат 55 основни лака и 42 отвори за олесување на сидната маса. Вкупната должина на водоводот изнесува 386 м, со висина на Јужната рампа од 279,5 м и на Северната рампа од

280,5 м, односно со денивелација од околу 1 м за да се овозможи слевање на водата. Очигледно е дека се работи за извонредна, инвентивна и обемна инвестиција. Необичната архитектура, издржливоста и староста ја прават оваа монументална градба туристички раритет во Македонија.

За жал, веќе долго време овој грандиозен споменик на културата е запустен и не се одржува, а временските непогоди само придонесуваат сè повеќе да пропаѓа и да се оштетува. Последен пат бил обновен по скопскиот земјотрес во 1963 г. Не смееме да го заборавиме, зашто тој е еден од трите најсочувани вакви објекти кој на Балканот опстанал до денес и е воедно единствен македонски културно-историски споменик од ваков вид кој има огромно значење за нас. Поради тоа, кон него треба да се однесуваме со почит и должно внимание, а секој што ќе одлучи да го посети главниот град на Македонија, препорака е да го посети и овој древен скопски аквадукт.

Е. Петровска

MYSTIC

VRANAC

Makedonija, zemlja toplih i srdačnih ljudi,
a bezbroj puta opjevana u tužnim pjesmama.

Makedonija, zemlja gostoprimitstva,
a vjekovima želja raznih osvajača.

Makedonija, zemlja mirnih i plemenitih ljudi,
a domovina najvećeg ratnika u povijesti,
Aleksandra Makedonskog.

Makedonija, misteriozna od pamtivijeka,
a riječima teško opisiva.

Vranac Mystic će Vam na najbolji način
približiti vječitu tajnovitost Makedonije,
netaknutog bisera s juga Europe.

Najbolje poslužiti rashlađeno
pri temperaturi 12-14C

ezimit vino

Adresa: Tošo Arsov 36, 2 000 Štip, R. Macedonia

tel./fax: +389 (0)32 387 809

e-mail: filip@ezimitvino.com.mk

Predstavništvo u Hrvatskoj: Ezimit d.o.o., Brezovička cesta 38, 10 000 Zagreb

Tel: +385 1 65 39 587; Fax: +385 1 65 4 5398; Mob +395 98 92 17 909

e-mail: zeljko.misic@ezimitgroup.com

www.ezimitvino.com.mk